

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

9/2006

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

12.9. Prezident přijal velvyslance Lotyšska, Litvy, Nizozemska, Pakistánu a Francie

Prezidentu republiky Václavu Klausovi předali na Pražském hradě své pověřovací listiny tito noví rezidentní a nerezidentní velvyslanci:

J. E. paní Argita Daudze, nová mimořádná a zplnomocněná velvyslankyně Lotyšské republiky se sídlem v Praze,

J. E. pan Osvaldas Čiukšys, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Litevské republiky se sídlem v Praze,

J. E. pan Jan Lucas Van Hoorn, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Nizozemského království se sídlem v Praze,

J. E. pan Athat Mahmood, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Pákistánské islámské republiky se sídlem ve Varšavě,

J. E. pan Charles Fries, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Francouzské republiky se sídlem v Praze.

13.9. Prezident přijal moldavského prezidenta

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě prezidenta Moldavské republiky Vladimira Voronina, který je v ČR na soukromé návštěvě.

24.9. Prezident Klaus zahájil asijské turné

Český prezident Václav Klaus zahájil příletem do ruského Omsku dvanáctidenní cestu, která má výrazně ekonomický charakter. V doprovodu téměř čtyř desítek českých podnikatelů navštíví vedle ruské gubernie také Mongolsko, čínskou provincii Šen-si, Vietnam a Singapur. Prezident, se kterým cestuje i jeho žena Livia, má v plánu politická jednání a návštěvy ekonomických konferencí. Ve všech zemích se bude také jednat o možnostech rozšíření českého vývozu.

25.9. Mongolský prezident ocenil českou rozvojovou pomoc jeho zemi

Mongolský prezident Nambaryn Enchbajar ocenil míru rozvojové pomoci, kterou ČR poskytuje jeho zemi. "Česká republika bude zdvojnásobovat nebo ztrojnásobovat objem finančních prostředků, které na to bude v následujících třech letech věnovat," řekl prezident Václav Klaus, který je v Ulánbátaru na oficiální návštěvě.

Česká vláda zařadila před dvěma lety Mongolsko mezi osm prioritních zemí, kterým bude dlouhodobě pomáhat. V letošním roce poskytne Česko Mongolsku 30 milionů korun. "Pomoc se má navyšovat dále s tím, že na bilaterální projekty celkem dává Česká republika 700 milionů korun ročně a i tato částka se bude navyšovat," uvedl náměstek ministra zahraničí Tomáš Pojar, který Klause doprovází.

V rámci rozvojové pomoci poskytovali Češi Mongolům v minulosti mimo jiné vysokoškolská stipendia. Také tento trend bude pokračovat, uvedl Klaus. Díky pobytu mongolských studentů, učňů a dělníků v Česku hovoří podle některých informací až 30.000 Mongolů česky. Klaus v tom mimo jiné vidí výhodu pro rozvoj obchodních a hospodářských vztahů obou zemí. Od vzniku samostatné ČR je to první návštěva českého prezidenta v Mongolsku.

Podle Enchbajara se jeho země může u Čechů přiučit, jak překonat potíže s transformací ekonomiky. Průvodním jevem ekonomických reforem v Mongolsku v 90. letech se totiž staly vážné hospodářské a sociální problémy.

Od roku 1996 realizovala ČR v této chudé zemi pět rozvojových projektů v hodnotě 123 milionů korun.

Klaus, kterého doprovází početná skupina českých podnikatelů, zůstane v Mongolsku do středy 29. září. Poté ho čeká návštěva čínské provincie Šen-si, Vietnamu a Singapuru.

29.9. Klaus: Vietnamský prezident je pro dořešení readmisní dohody

Vietnamský prezident Nguyen Minh Triet podpořil dořešení readmisní dohody, na jejímž základě by mohli být vraceni zpět do vlasti ti Vietnamci, kteří se v ČR prohřeší proti českým zákonům. Po dnešním jednání v Hanoji to českým novinářům řekl prezident Václav Klaus. Dodal, že jeho vietnamský protějšek o této otázce nebyl na počátku jednání informován, v zemi to podle Klause není evidentně prezidentské téma, Nguyen Minh Triet tedy nezná přesné detaily dohody. "Globální podporu tomu ale vyjádřil a doufám, že to bude bráno na vietnamské straně jako pokyn," dodal Klaus.

Podle oficiálních informací žije na území ČR asi 38.500 Vietnamců, pravděpodobně je to ale až dvojnásobek. Zájem o vydání víz pro cestu do ČR je trvale vysoký. I proto je dotažení readmisní dohody, o které se vietnamská strana zdráhala dlouhou dobu diskutovat, velmi důležité. "Je pro nás prioritou tuto dohodu uzavřít tak, abychom mohli vydávat další víza a celá smluvní oblast byla naprosto v pořádku, i s ohledem na náš vstup do Schengenu, i s ohledem na naši celkovou vízovou politiku," řekl novinářům před návštěvou Vietnamu náměstek ministra zahraničí Tomáš Pojar.

Obě země pojí tradiční vazby. Velké množství Vietnamců studovalo v socialistickém Československu, asi 200 000 jich umí tedy česky a mají blízko k České republice. Češi mají velký zájem na zintenzivnění ekonomické spolupráce.

ČR dlouhodobě poskytuje Vietnamu rozvojovou pomoc. Letos pro tento účel vyčlenila zhruba 21 milionů korun, pro příští rok 42 milionů a pro rok 2008 ještě o pět milionů korun více. Klaus je v Asii na dvanáctidenní cestě. Návštěva českého prezidenta ve Vietnamu je první v historii samostatné ČR.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA**

19.9. Slovensko a Česko chtějí společně postupovat v Bruselu (vyjádření předsedy PS P ČR Vlčka)

Slovensko a Česko chtějí spolupracovat při začleňování do schengenského systému volného pohybu bez hraničních kontrol, svůj postup budou koordinovat i v otázkách přijímání společné evropské měny. Tyto záměry v Bratislavě na jednání s premiérem Robertem Ficem potvrdil šéf české poslanecké sněmovny Miloslav Vlček. ČTK o tom informovala mluvčí slovenské vlády Silvia Glendová.

Obě země se chtějí začlenit do schengenského systému během příštího roku. Premiér Fico znovu zdůraznil, že Bratislava bude prosazovat, aby k tomu došlo na jaře 2007, ačkoli Brusel uvažuje o odkladu tohoto termínu na rok 2008, uvedla Glendová.

V případě přijetí eura mají obě země odlišné plány. Chtějí však společně působit na Brusel, aby zmínil kritéria pro přijímání společné měny, protože současné podmínky považují za příliš přísné a pro nové členy EU nevýhodné. Zatímco Slovensko chce přijmout euro již v roce 2009, česká vláda uvažuje, že termín plánovaný na 2010 ještě o rok odloží.

Fico a Vlček mluvili také o hospodářské spolupráci obou zemí. Potvrdili zájem o intenzivní kooperaci v energetice. Obě strany chtějí také spojit své síly a společně tlačit na korejskou automobilku Hyundai-Kia, která investuje v obou státech, aby spolupracovala s českými a slovenskými subdodavateli.

20.9. Paška a Vlček odmítají odklad vstupu Slovenska a ČR do Schengenu

Nový šéf české poslanecké sněmovny Miloslav Vlček a předseda slovenského parlamentu Pavol Paška odmítají odložení termínu vstupu obou zemí do schengenského prostoru. Potvrdili tak závěry z nedávných jednání mezi Vlčkem a slovenským premiérem Robertem Ficem, ale také z návštěvy českého premiéra Mirka Topolánka na Slovensku.

Oba předsedové nejvyšších zákonodárných orgánů zopakovali, že budou v evropských institucích vyvíjet tlak proti odkladu vstupu do schengenského systému. V jeho rámci mají mít čeští a slovenští občané možnost cestovat v rámci Evropské unie bez hraničních kontrol. Slovensko i Česko mají v plánu začlenit se do schengenského systému příští rok. Brusel však chce kvůli údajným technickým problémům vstup do Schengenu oddálit až na rok 2008.

Vlčkova třídní návštěva Slovenska je jeho první zahraniční cestou v nové funkci. Zároveň byl prvním předsedou parlamentu, kterého Paška přijal. Paška hovořil s Vlčkem i o spolupráci zemí v rámci takzvané visegrádské čtyřky. Shodli se na tom, že společné uskupení Slovenska, ČR, Polska a Maďarska by se nemělo rozšiřovat o další země. Jiné státy však podle nich mají být vyzývány ke spolupráci.

Vlček po setkání s předsedou parlamentu navštívil hlavu státu Ivana Gašparoviče. Podle prezidentova mluvčího Marka Trubače rokovali o politické situaci v obou zemích, ale také o prohloubení kulturní spolupráce.

Vlček se setkal také se státní tajemnicí slovenského ministerstva zahraničních věcí Óigou Algajerovou.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

6.9. Přemysl Sobotka přijal velvyslance USA W. Cabanisse

V souvislosti s ukončením velvyslancova působení v ČR přijal předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka velvyslance USA v Praze Williama Cabanisse. Tématem rozhovoru byla i uvažovaná protiraketová či radarová základna USA v Česku.

„Podle mého předpokladu by stanovisko středopravicového Senátu bylo kladné,“ řekl Sobotka po setkání s velvyslancem. „O umístění základny by měly rozhodovat obě komory parlamentu, ne však lidé v referendu. Umístění protiraketové základny by pro Česko neznamenovalo žádnou hrozbu. Politici i řadoví občané by si ale měli i v souvislosti s teroristickými útoky z posledních let uvědomit, že nebezpečí raketového útoku existuje. My se k tomu musíme postavit čelem,“ dodal předseda Senátu.

Přemysl Sobotka zároveň připomněl, že bývalý ministr obrany Jaroslav Tvrdík (ČSSD) v září 2002 ve Washingtonu uvedl po setkání s představiteli ministerstev obrany a zahraničí, že se Česko do amerického projektu protiraketové obrany zapojí úměrně svým možnostem.

„Expremiér a šéf ČSSD 4. září 2006 Cabanisovi řekl, že sociální demokracie na základě vnitrostranického průzkumu protiraketovou základnu v Česku nepodpoří. Pokud se nám podaří vysvětlit dostatečně občanům, o co vlastně jde, tak se možná změní průzkumy, a pak změní názor i předsedy sociální demokracie,“ řekl Přemysl Sobotka.

27.9. V USA byl položen základní kámen památníku obětem komunismu

V centru Washingtonu byla zahájena výstavba památníku obětem komunismu. Bronzová socha má připomínat více než 100 milionů obětí komunistické tyranie v různých částech světa. Za vznikem monumentu, který by měl být dokončen v červnu, stojí americká Nadace památníku obětem komunismu.

Položení základního kamene se zúčastnil i český velvyslanec v USA Petr Kolář. ČTK telefonicky řekl, že je podle něj důležité připomínat si hrůzy komunistického režimu, který označil za perverzní.

Památník vznikne na základě zákona, který americký Kongres přijal v roce 1993. Nadaci se podařilo na výstavbu sehnat 825.000 dolarů (přibližně 18,5 milionu korun). Finanční dary slíbily i některé české parlamentní strany, přispělo také české ministerstvo zahraničí.

Podle Martina Mejstříka, který v ČR pomáhal shánět na výstavbu peníze, bude mít památník podobu zhruba třímetrové repliky sochy Demokracie, kterou v roce 1989 vztyčili na náměstí Tchien-an-men (náměstí Brány nebeského klidu) v Pekingu studenti. Jejich demonstraci za demokracii násilně potlačily čínské bezpečnostní síly. Památník podle Mejstříka přispěje k lepšímu vnímání komunismu a jeho hrůz. Dodal, že by čekal, že iniciativa pro vznik takového monumentu vzejde spíše od zemí, které si komunismem samy prošly, ne od amerického Kongresu. Nadace má v plánu i vybudování virtuálního muzea, které by mělo propojit instituce zabývající se oběťmi a zločiny komunismu.

Položení základního kamene se zúčastnili i další diplomaté a členové amerického Kongresu. Na setkání vystoupila také Paula Dobrianská, náměstkyně americké ministryně zahraničí Condoleezy Riceové.

28.9. Přemysl Sobotka a maršálek Bogdan Borusewicz našli shodu v otázce schengenských dohod

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka a maršálek polského Senátu Bogdan Borusewicz se v rámci mimořádného zasedání Asociace evropských senátů sešli na dvoustranném jednání. Oba předsedové horních komor národních parlamentů se shodli, že Evropská komise poškozuje občany nových členských zemí snahou odložit rozšíření tzv. schengenského prostoru.

„Konstatovali jsme se panem Borusewiczem, že tyto kroky poškozují vnímání Evropské unie v našich zemích. A dohodli jsme se, že ještě letos, pravděpodobně na začátku listopadu, svoláme schůzku předsedů národních parlamentů Visegrádské skupiny, abychom k této otázce zaujali společný postoj,“ řekl po bilaterálním jednání se svým polským kolegou Přemysl Sobotka.

Bogdan Borusewicz uvedl, že i jeho země je zneklidněna postupem Evropské komise v otázce tzv. schengenských dohod, a že jde o pokus vytvářet občany druhé kategorie v rámci EU.

„Souhlasím s tím, co řekl můj polský kolega. Naše nedostatky hodnotí EK velmi přísně, ale my nemáme žádnou možnost evropské struktury sankcionovat za jejich chyby. Postup Unie v otázce tzv. Schengenu není správný,“ dodal předseda českého Senátu.

Předseda Senátu PČR Přemysl Sobotka a maršálek polského Senátu Bogdan Borusewicz se dále dohodli, že v přítomnosti českého ministra zahraničí Alexandra Vondry v pátek 29. září dopoledne podepíší společné prohlášení k 25. výročí vzniku Československo-polské Solidarity.

„Je potřeba našim občanům dát vzkaz, že odkaz polské Solidarity a českého protikomunistického odboje z osmdesátých let je stále živý, a že má co říct i ke dnešku,“ uvedl k prohlášení Přemysl Sobotka.

29.9. V Praze jednali předsedové horních komor evropských parlamentů

Na pozvání předsedy Senátu Parlamentu ČR Přemysla Sobotky se v Praze na dvoudenním jednání sešli předsedové horních komor parlamentů evropských zemí sdružených v Asociaci evropských senátů.

Mimořádné jednání AES bylo věnováno výročí deseti let obnovy českého Senátu, resp. bikamerálního parlamentarismu a úloze horních komor parlamentů v 21. století. Vedle toho účastníci konference projednávali i aktuální otázky evropské politiky.

„Diskutovali jsme otázku, jak mohou horní komory parlamentů pomoci při rozvoji demokracie, při uplatňování zastupitelské demokracie v procesech integrace Evropy,“ řekl Přemysl Sobotka.

„Vedli jsme rovněž řadu dvoustranných jednání – s cílem rozvíjet vztahy parlamentů tak, abychom byli účinnou silou při řízení našich zemí a ve vzájemné mezistátní spolupráci,“ uvedl dále předseda českého Senátu. Na závěr jednání byla přijata Závěrečná deklarace.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

2.9. Německý prezident mluvil na srazu vyhnanců, ocenil vstřícnost ČR

Německý prezident Horst Köhler na každoroční vzpomínkové akci Den vlasti, kterou v Berlíně pořádá německý Svaz vyhnanců, apeloval na nepřepisování dějin. Připomněl, že to byl nacistický režim, který stál na počátku tragických událostí, které vedly k poválečnému vysídlování Němců ze zemí střední a východní Evropy. Köhlerovo vystoupení nicméně podle agentury DPA kritizoval polský premiér Jaroslaw Kaczyński, který prezidentovu přítomnost na této akci označil za "znepokojující".

Německý prezident mimo jiné ocenil některé vstřícné kroky České republiky a Maďarska uznávající bezpráví na německých vysídlencích. Na české straně tím měl na mysli především pamětní desku v Ústí nad Labem, připomínající německé oběti odsunu z 31. července 1945, která byla odhalena loni.

Svaz vyhnanců zastřešuje spolky německých vysídlelců; jeho součástí je mimo jiné Sudetoněmecké krajské sdružení.

Německá hlava státu se vyjádřila také k projektu evropské sítě Paměť a solidarita, který loni posvětili svými podpisy ministři kultury Německa, Polska, Maďarska a Slovenska a jehož cílem je dokumentovat nucenou migraci ve 20. století. Právě v něm vidí Köhler "viditelné znamení", které bude připomínat bezpráví vysídlelců, jak o tom hovoří koaliční smlouva vlády kancléřky Angely Merkelové. Erika Steinbachová naproti tomu za oním "viditelným znamením" i nadále chápe vybudování Centra proti vyháněním.

Zástupci České republiky a Rakouska se k projektu evropské sítě, který má být protiváhou k Centru proti vyháněním, odmítli připojit. České ministerstvo kultury to zdůvodnilo jeho nedostatečně vyjasněnými organizačními a finančními aspekty.

Köhler se obrátil na mladou generaci, která podle něj musí mít na paměti nejen odkaz německých dějin, ale také se snažit porozumět dějinám východních sousedů. Zatímco konzervativní Křesťanskodemokratická unie (CDU) Angely Merkelové plány vysídlelců na výstavbu centra dlouho podporuje, sociální demokrat Schröder byl proti nim.

V koaličním prohlášení křesťanských a sociálních demokratů vyjádřily obě strany přání, aby centrum, které má připomínat 12,5 milionů etnických Němců, kteří museli po druhé světové války opustit území Polska, Československa i jiných států, spolupracovalo s evropskou sítí Paměť a solidarita.

3.9. Události 11. září 2001 měly odezvu i v České republice

Události 11. září 2001, kdy se cílem teroristů staly dvě věže Světového obchodního střediska v New Yorku a budova Pentagonu ve Washingtonu, měly svou odezvu i v České republice. Ta nejenže teroristický útok na Spojené státy odsoudila a zavedla zvýšená bezpečnostní opatření uvnitř státu, ale také se zapojila do celosvětové kampaně proti terorismu.

Čeští vedoucí představitelé útok na USA kategoricky odsoudili ještě tentýž den a ihned byla uvnitř republiky zavedena zvýšená bezpečnostní opatření. Česká armáda uvedla do pohotovosti síly územní obrany a 4. brigádu rychlého nasazení. V Praze jednal krizový štáb ministerstva obrany a zasedala Bezpečnostní rada státu. Policie nařídila nadstandardní ochranu amerických objektů v Praze a bezpečnostní opatření se rozšířila na další strategické objekty, včetně letišť a jaderných elektráren Dukovany a Temelín.

V dalších dnech byla armáda uvedena do stupně pohotovosti alfa (základní stupeň). V pohotovosti byly rota chemické ochrany a jednotka rychlého nasazení, které byly

schopny nabídnout své síly do několika hodin na žádost NATO. Zvýšenou měrou byly střeženy státní úřady, energetické a chemické provozy, radiové vysílače, budovy některých zahraničních firem a zastupitelských úřadů.

ČR na základě informací ze zahraničí a požadavků oficiálních představitelů USA zesílila bezpečnostní opatření u amerických objektů v zemi. Později se rozvinula diskuse o případném přestěhování RFE z centra Prahy.

Byla vytvořena speciální skupina složená ze zástupců policie, ministerstva financí, Generálního ředitelství cel, České národní banky a zpravodajských služeb. Jejím úkolem bylo monitorování podezřelých finančních toků a osob, jež mohou být napojené na teroristické skupiny. Bezpečnostní složky střežily americké a izraelské objekty i židovské instituce. Policie věnovala pozornost i mešitám jako citlivým objektům. Důkladnější byl i monitoring nebezpečných skupin z arabského světa.

Zprávy o nakažení několika lidí sněží slezinnou ve Spojených státech vyvolaly řadu podezření na záměrné šíření této nebezpečné choroby. V této souvislosti byli do nejvyšší bojové pohotovosti uvedeni armádní zdravotníci a detekční laboratoře. Přítomnost antraxu se v ČR ale neprokázala.

Koncem listopadu 2001 Bezpečnostní rada státu úroveň bezpečnostních opatření snížila.

Již dva dny po útoku na USA česká vláda oznámila, že Česko je připraveno posoudit formy pomoci USA, včetně vojenské, a plnit tak závazky vyplývající z členství v NATO podle pátého článku Washingtonské smlouvy. O několik dní později se ČR připojila k usnesení o akčním plánu Evropské unie proti terorismu, schválenému nejvyššími představiteli EU 21. září v Bruselu.

Česko spojencům nabídlo vyslání polních nemocnic, protichemických jednotek a 6. skupiny speciálních sil. Vláda umožnila letectvu NATO používat zbraně v českém vzdušném prostoru a rozhodla, že armáda poskytne Spojeným státům letoun Tu-154 s posádkou.

Kabinet rovněž koncem roku 2001 jednomyslně schválil vyslání českých vojáků do mírových a humanitárních misí v Afghánistánu. Součástí Mezinárodních sil pro podporu bezpečnosti (ISAF) byla v letech 2002 a 2003 česká 6. polní nemocnice. V současné době v rámci operace Trvalá svoboda působí v Afghánistánu speciální protiteroristické síly české armády.

5.9. Ministři kultury jednali v Krakově i o "visegrádké" televizi

Nápad vytvořit společný středoevropský televizní kanál se opět dostal na pořad jednání ministrů kultury zemí takzvané visegrádké čtyřky (V4), tedy České republiky, Slovenska, Maďarska a Polska. Na závěr dvoudenní schůzky v polském Krakově se účastníci shodli, že se k této myšlence znovu vrátí počátkem příštího roku.

"Jednat o projektu společné televize V4 navrhl slovenský ministr. Konkrétnější návrhy by měl předložit na příští schůzce, která se uskuteční 11. až 12. ledna," řekla ČTK náměstkyně ministra kultury Petra Smolíková, která v Krakově vedla českou delegaci.

Inspirací je zjevně francouzsko-německý televizní kanál Arte. Ale Smolíková předpokládá, že případný středoevropský projekt by nejspíše začal výměnou jednotlivých pořadů a programů. "Takovou spolupráci samozřejmě nelze nařídít ani komerčním, ani veřejnoprávním stanicím, ale lze o ní jednat. Nápad je však teprve v zárodku," soudí. Slovenský ministr Marek Maďarič si hodně slibuje od nadcházející digitalizace televizního vysílání.

Ministři dnes v Krakově také podpořili další pokračování projektu "visegrádké knihovny", tedy podporu překladů literárních děl ze čtyř zemí, spolupráci při

digitalizaci knihoven či koordinaci pozic při jednáních s Evropskou unií či UNESCO. Vyslovili se rovněž pro to, aby v budoucnu společný visegrádský fond podpořil i projekty spolupráce s občanskou společností v Bělorusku a na Ukrajině.

6.9. Česko usiluje o ruské odborníky, nabízí jim trvalý pobyt

Česko v rámci projektu českého ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) nabízí vybraným kvalifikovaným pracovníkům z Ruska za práci v ČR získání trvalého pobytu ve zkrácené lhůtě. Za první dva měsíce nabídky využilo 14 ruských občanů. Ruští specialisté by ale naopak rádi přivítali v zemi odborníky z České republiky.

"Cílem projektu je dát jeho úspěšným účastníkům trvalý pobyt v České republice po dvou a půl letech, a to nejen jim, ale i jejich rodinným příslušníkům," řekla ČTK manažerka projektu Zdeňka Caisová z MPSV. Normálně může cizinec žádat o povolení k trvalému pobytu v Česku až po pěti letech.

Do projektu se může přihlásit každý, kdo splňuje určité podmínky - má například požadovanou kvalifikaci, zná cizí jazyky či získal dostatečnou praxi. Zájemce musí mít minimálně středoškolské vzdělání a musí si samostatně sehnat legální práci v ČR. Projekt je otevřen i pro zahraniční absolventy českých středních a vysokých škol. "Podle odhadů odborníků MPSV bude v roce 2030 na českém trhu práce při současných populačních trendech chybět asi 420.000 pracovních sil. Při současném růstu ekonomiky je to problém, který je nutné řešit," uvedla Caisová. Migrační politika může přispět alespoň ke zmírnění problému.

V Rusku vítají podobné projekty především proto, že by se jimi daly vyřešit nelegální odchody za prací za hranice. "Víme, že když Rusové vyjíždějí na turistické vízum a v cizině si najdou práci, porušují zákon. Český projekt tomu může zabránit," uvedl Vladimír Ivaněnko z ruské Federální migrační služby. I Rusko má ale podle něj problémy s demografií a "odlivem mozků". "Je pro nás nevýhodné, aby naši odborníci odjížděli. Spíše bychom rádi viděli české vědce v Rusku," dodal.

Irina Malachová z ruské Federální služby práce a zaměstnanosti se zase obává, že ruští odborníci nedostanou v cizině práci na stejné úrovni jako doma.

Stejně jako v Rusku se Česká republika pokouší získat odborníky a vědce i v jiných zemích. Během tří let se projekt rozšířil do dvanáct států, mimo jiné i do Kanady nebo na Ukrajinu. Od roku 2003 se do něj zapojilo na pět stovek lidí. Rusko je zatím poslední zemí, odkud se mohou zájemci o projekt hlásit.

V desetimilionové České republice žije v současnosti 275.000 cizinců, což je o 30.000 více než v roce 2003. Tito lidé představují čtyři procenta celkové pracovní síly v ČR; v Praze je to dokonce deset procent. Legálně v Česku nyní pracuje 16.000 ruských občanů.

10.9. Topolánek si na summitu rozuměl s Poláky, jednal i s Vietnamci a Finy

Zajištění zdrojů energie, dopady globalizace a boj proti terorismu - to byla hlavní témata summitu Evropská unie-Asie (ASEM), který dnes začal v Helsinkách. Česko na schůzce pětadvacítky se 13 asijskými zeměmi zastupoval premiér Mirek Topolánek.

Pro šéfa nové vlády byla cesta do finské metropole první podobnou příležitostí k setkání s protějšky z jiných států. Hovořil proto například s polským premiérem Jaroslawem Kaczyńským. A zřejmě si rozuměli. Svědčí o tom mimo jiné schůzka mezi čtyřma očima a to, že kvůli Kaczyńskému nechal Topolánek za dveřmi čekat předsedu vietnamské vlády.

Topolánek s ním mluvil prý mimo jiné o spolupráci v rámci takzvané visegrádské čtyřky (V4). Svého kolegu rovněž požádal o polskou podporu při rozhodování o tom, zda úřad spravující evropský navigační systém Galileo bude umístěn v Česku.

"Jedno z klíčových témat, o kterém jsme diskutovali, byl náš vstup do Schengenu," poznamenal dále Topolánek. Podle kuloárových zpráv by se vstup deseti nových zemí EU mohl odložit. Původně měly vnitřní hraniční kontroly mezi zeměmi Schengenu a nováčky skončit v říjnu 2007. Nyní se hovoří o rozšíření Schengenu až v roce 2008 nebo dokonce 2009.

"Shodli jsme se, že chyba je jednoznačně na straně Evropské komise," zdůraznil český premiér. A právě v otázce Schengenu by podle něj země visegrádské čtyřky měly postupovat společně.

"Vztahy mezi Českem a Polskem jsou velmi dobré a s ohledem na to, že ve vládách jsou lidé, kteří k sobě mají blízko, doufám, že budou ještě lepší," poznamenal po schůzce polský premiér, kterého s Topolánkem spojuje několikaleté přátelství. Spolupráce Polska a Česka ve V4 podle něj může přispět k posílení pozice nových členských zemí v Evropské unii.

"Stručně řečeno, je tady velký prostor pro společnou hru ve strategických oblastech, jako jsou dodávky ropy a energií. Kéž bychom i s jinými zeměmi měli tak dobré vztahy," dodal Kaczyński s úsměvem.

Kvůli schůzce s Kaczyńským nechal Topolánek čekat za dveřmi šéfa vietnamské vlády Nguyena Tan Dunga. Ve Vietnamu, kam se koncem září chystá na návštěvu prezident Václav Klaus, ale podle Topolánka mohou čeští podnikatelé najít dost příležitostí.

Česká republika má přitom s Vietnamem úzké vztahy, o čemž svědčí mimo jiné to, že v doprovodu vietnamského premiéra byl česky hovořící šéf diplomacie. Vietnamský premiér by měl prý také přijet do Prahy, přesný termín návštěvy ale zatím nebyl určen.

Topolánek se na summitu v Helsinkách setkal také s finským tajemníkem pro Evropskou unii Jarim Luotem. Finsko v současné době pětadvacítce předsedá. Mluvili hlavně o finských zkušenostech s předsednictvím EU. Česko by se totiž předsednické funkce mělo ujmout na jaře 2009 a Topolánkova vláda přípravu na to považuje za jeden ze svých nejdůležitějších úkolů.

11.9. Nové státy EU do schengenského prostoru v roce 2007 nevstoupí

Plán rozšíření schengenského prostoru volného pohybu osob o nové členy EU, včetně Česka a Slovenska, do podzimu roku 2007 nebude splněn. Zpoždění mají na svědomí technické potíže při vytváření centrální databáze, řekl v Bruselu mluvčí místopředsedy Evropské komise Franka Frattiniho. Podle něho je nutné přijmout nový časový harmonogram pro spuštění databáze, možný náhradní termín však mluvčí nevedl.

Takzvaný Schengenský informační systém II má obsahovat i biometrická data, jako jsou digitální podobizny a otisky prstů. Podle původních plánů měl začít fungovat od března příštího roku, aby po půlročním testování bylo možné zrušit kontroly na vnitřních hranicích EU, takže by čeští i slovenští občané mohli volně cestovat po Evropské unii bez hraničních kontrol. Podle Frattiniho mluvčího však tvorbu databáze, jež je technickou duší celého systému, provázají technické problémy, které si vyžádají odklad jejího spuštění.

Agentura DPA citovala mluvčí estonského ministerstva zahraničí, podle níž bude centrální computer systému připraven k provozu nejdříve v červnu roku 2008.

Vzhledem k zamýšlenému půlročnímu testování tak k možnému rozšíření schengenského prostoru dojde nejdříve začátkem roku 2009, napsala DPA.

Zrušení kontrol na hranicích mezi starými a novými členskými státy EU do poloviny roku 2008 označila v Gmündu za nerealistické i rakouská ministryně vnitra Liese Prokopová. Stanovisko rakouské ministryně je tak v souladu se zprávou Evropské komise.

Podle Prokopové musí být před rozšířením Schengenu splněna řada bezpečnostních standardů a technických předpokladů. Ministryně poukázala na to, že zrušení osobních kontrol na rakouských hranicích by si vyžádalo rozsáhlou restrukturalizaci rakouských policejních složek. V té souvislosti uvedla, že strážců hranic, "kteří nyní působí přímo na hranicích, bude nadále potřeba - a sice každého jednoho".

Ministři vnitra šesti středoevropských zemí se koncem července na konferenci zemí takzvané salcburské skupiny v Rakousku shodli na tom, že přijetí nových členských zemí EU do Schengenu chtějí v říjnu 2007.

Zrušením přechodových míst na hranicích si podle Prokopové vynutí zcela nové zaměření cizinecké policie a potírání kriminality přesahující hranice jednoho státu. Součástí tohoto komplexního balíku opatření bude podle lidovecké ministryně například vytváření společných schengenských přeshraničních struktur.

Evropská komise ve své zprávě připravené pro vlády "pětadvacítky" nedodržení harmonogramu pro rozšíření schengenského prostoru zdůvodňuje technickými a legislativními problémy s dobudováním nové ústřední policejní databáze. Přijetí 10 nových členů do schengenského prostoru by se tak mohlo přinejmenším o rok zpozdít, uvedli autoři zprávy.

Policejní databáze schengenského systému shromažďuje hlavně údaje o ukradených autech a hledaných lidech v jednotlivých členských zemích systému. Ten zatím tvoří 13 starých členů EU (kromě Británie a Irska), Norsko a Island.

O časovém dokončení schengenské policejní databáze a návazném rozšíření Schengenu o nové členy EU rozhodnou ministři vnitra unie na říjnovém zasedání.

11.9. Vídeň se obává útoků na jaderné elektrárny u susedů

Rakousko se obává případných teroristických útoků na jaderné elektrárny v Česku, na Slovensku a v Maďarsku. V souvislosti s výročím teroristických útoků v USA to napsal rakouský deník Österreich. Útok na některou z jaderných elektráren blízko rakouských hranic by měl pro zemi dramatické následky, v krajním případě by bylo radioaktivitou zamořeno celé území Rakouska, píše list.

S odvoláním na rakouského experta Wolfganga Krompa list jmenoval čtyři elektrárny, které by nevydržely náraz dopravního letounu. Jde o Dukovany, o Mochovce a Jaslovské Bohunice na Slovensku a o jadernou elektrárnu Paks v Maďarsku. Následkem by byla katastrofa hodnocená v jaderné energetice jako největší předpokládaná nehoda.

Rakouské ministerstvo zdravotnictví proto zřídilo šest tajných velkoskladů s léky. Nachází se v nich miliony jodových tablet a vakcín, které jsou připraveny pro krajní případ jaderné katastrofy.

"Jsme stejným nebezpečím jako kterékoliv jiné elektrárny v Evropě, protože tehdy byly budovány na odolnost proti pádu vojenského letadla, nikoliv dopravního," řekl ČTK mluvčí jaderné elektrárny Dukovany Petr Spilka. Podle něj by se však padající dopravní letadlo rozbilo o chladicí věže, popřípadě o stroje.

Zdůraznil, že bezpečnost nad elektrárnou střeží armáda. Na sousedícím vojenském letišti v Náměšti ale po reorganizaci zbyly jen cvičné letouny L-39. Stíhačky byly dislokovány do Čáslavi.

Mluvčí ministerstva obrany Andrej Čírtek ale připomněl, že kolem jaderných elektráren v Česku je stanovaná bezletová zóna, kam nesmí žádné letadlo vstoupit. Každý dopravní stroj, který vletne do vzdušného území Česka, je samozřejmě řízením letového provozu sledován. Musí dodržovat zásady spojení. Pokud se odchýlí od trasy nebo s ním nelze navázat spojení, okamžitě startuje dvojice pohotovostních letounů Jas-39 Gripen.

"Ty jsou schopné dostat se ke každému dopravnímu letounu během několika málo minut," podtrhl Čírtek. Pokusí se navázat spojení, navést na správnou trasu. Pokud se chová podivně, blíží se k nějakému strategickému objektu a podobně, potom by v krajním případě vysoký představitel ministerstva obrany musel v okamžiku rozhodnout o sestřelení letadla. Tento systém je stejný v celé Severoatlantické alianci, shrnul mluvčí.

Elektrárny prvních generací nemají kolem reaktoru ochranný železobetonový kontejnment. Tento kontejnment je koncipován tak, aby zevnitř vydržel případnou těžkou havárii reaktoru, a z parametrů jeho pevnosti lze předpokládat, že náraz dopravního letadla zvenčí by vydržel taky. Takový kontejnment má z českých (i slovenských) elektráren pouze Temelín, proto výjimečně není na rakouském seznamu zařízení, která teoreticky představují hrozbu.

12.9. NATO žádá o posílení vojsk v Afghánistánu; ČR žádost posoudí

Vedení Severoatlantické aliance požádalo členské státy o posílení své mise na jihu Afghánistánu, kde je v sázce budoucnost země. ČTK to potvrdil zástupce českého velvyslance při NATO Jan Michal, podle něhož o reakci České republiky nyní rozhodují vládní úřady v Praze. Česká armáda ale kvůli sníženému rozpočtu nemusí mít na posílení kontingentu peníze, varuje ministerstvo obrany.

"Ministerstvo obrany je vázáno mandátem, který loni na podzim schválil parlament a který určuje i počet českých vojáků," sdělil mluvčí ministerstva obrany Andrej Čírtek. Armáda by sice mohla zvýšit počet svých příslušníků v Afghánistánu, ale musela by o tom nejprve rozhodnout vláda a parlament. "Vzhledem k rozpočtovým omezením se dostáváme na hranu toho, co armáda může zvládnout," dodal mluvčí.

Ministerstvo obrany se totiž příští rok bude muset vyrovnat se sníženým rozpočtem. Podle plánu by měla armáda dostat ze státní kasy 53,3 miliardy korun. To je o pět miliard méně, než s čím vojsko počítalo. Zahraniční mise v Afghánistánu, Kosovu, v Bosně a Hercegovině a v Iráku ji ročně stojí asi 1,5 miliardy korun.

Čeští vojáci nyní v Afghánistánu působí na třech místech. Na jihu země v Kandaháru je přibližně 120 vojáků speciálních sil, kteří v Američany vedené operaci Trvalá svoboda pátrají a bojují s příslušníky Talibanu a Al-Káidy. Dalších 17 českých vojenských pyrotechniků a meteorologů pracuje v rámci Mezinárodních sil pro podporu bezpečnosti v Afghánistánu (ISAF) na letišti v Kábulu. Česká jednotka by měla koncem roku také převzít ochranu letiště. Třetí skupina, tedy 83 českých vojenských průzkumníků, působí v misi ISAF ve Fajzábádu. Protiteroristická operace Trvalá svoboda a mise ISAF se do značné míry překrývají.

Podle listu Financial Times se ISAF nedostává 2500 vojáků. Situace v Kandaháru, kde jsou jednotky extremistického hnutí Taliban stále aktivnější, je podle Michala kritická. Podle něj tam jde o budoucnost země a prezidenta Hamída Karzáiho. Afghánistán je nyní pro NATO hlavní operační prioritou.

Pocit naléhavosti situace si z Afghánistánu odnesli i vrchní velitel sil NATO James Jones a generální tajemník aliance Jaap de Hoop Scheffer. Výsledkem byla schůzka s velvyslanci v pondělí 11. září. ISAF schází v Afghánistánu 15 procent prostředků.

Ředitel Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC) Antonio María Costa při této příležitosti vyzval země NATO, aby daly svým jednotkám mandát k tomu, aby se tvrdě vypořádaly také s výrobci drog v Afghánistánu. Generální tajemník NATO ale odmítl rozšíření úkolů NATO podpořit s tím, že jeho jednotky nemohou "dělat všechno" a drogová problematika leží na bedrech afghánské vlády.

14.9. Česko-slovenské vztahy podle premiérů neovlivní, kdo je u vlády; Topolánek a Fico odmítli "dvojitý metr" EU

Česká republika a Slovensko zůstávají nejbližšími spojenci bez ohledu na to, jaká strana je v té které zemi právě u moci. Po schůzce v Bratislavě to novinářům řekli premiéři obou států Mirek Topolánek a Robert Fico, kteří patří k odlišným politickým táborům. Zatímco Topolánek stojí v čele pravicové ODS, Fico je předákem levicového Směru.

"Bez ohledu na to, jaká bude na Slovensku nebo v České republice vláda, je povinností vlád a předsedů vlád udržovat vynikající, přátelské, nadstandardní vztahy, takové, které nejsou s žádnými jinými státy," prohlásil Fico, který považuje za svého osobního přítele Topolánkovu rivala, šéfa ČSSD Jiřího Paroubka.

Nynější český premiér zase na jaře ve slovenské předvolební kampani podpořil Ficova soupeře Mikuláše Dzurindu, s nímž se v Bratislavě setkal při soukromé večeři. "Nejsme žádní extremisté, jsme demokratické politické strany a máme vyšší odpovědnost, než jen reprezentovat své úzké stranické zájmy," prohlásil Topolánek.

"Neexistují žádné otevřené politické otázky, můžeme proto spolu jasně a bez překážek hovořit," konstatoval Fico na tiskové konferenci, při níž spolu s Topolánkem mimo jiné kritizovali "dvojitý metr" EU vůči novým členským státům kolem jejich vstupu do schengenského prostoru volného pohybu nebo přijímání měny eura.

Česká a slovenská vláda trvají na tom, aby jejich země vstoupily do schengenského prostoru volného pohybu osob bez hraničních kontrol nejpozději na podzim 2007. Premiéři obou zemí zdůraznili, že Česko i Slovensko jsou na vstup do Schengenu připraveny už příští rok a pro odklad nevidí žádný rozumný důvod.

Fico a Topolánek také prohlásili, že současné podmínky pro přechod z korun na euro jsou vůči novým zemím pětadvacítky nespravedlivé. Slováci a Češi, možná i s Maďary a Poláky v rámci visegrádské skupiny, proto chystají koordinovaný postup vůči Bruselu ve věci společné evropské měny i v otázce Schengenu. Společný tlak bude podle premiérů účinnější než individuální.

Premiéři také kritizovali makroekonomická kritéria pro zavedení společné měny euro, k jejímuž převzetí se nováčci zavázali v přístupových smlouvách. "Již před volbami jsme zpochybňovali termín (zavedení eura) 2010 jako termín nereálný. Ukazuje se, že kurz vůči novým zemím a takzvaným starým zemím je rozdílný, je rozdílný metr pro nové a staré země," soudí Topolánek. "Maastrichtská kritéria jsou vůči novým členským zemím nespravedlivá, ale jsou nastavená a kdo chce zavést euro, musí je respektovat," konstatoval Fico.

Blízké vztahy se projevují i v tom, že Slovensko chce využít zásobníky ropy umístěné v České republice, dohoda má být podepsána v blízké době. České zásobníky mají Slovensku pomoci zvýšit zásoby této strategické suroviny na 90 dní, jak požaduje legislativa Evropské unie. Dohoda bude podle Topolánka výhodná pro obě strany. Oba státy chtějí také naléhat na automobilku Kia-Hyundai, která působí na Slovensku v Žilině a chystá investici v Nošovicích v Moravskoslezském kraji, aby jako subdodavatele využívala domácí firmy.

14.9. Slovenský prezident dnes Topolánka nepřijal, odjel do regionu

Českého premiéra Mirka Topolánka, který byl na oficiální návštěvě Slovenska, nepřijal prezident země Ivan Gašparovič. Jel raději na návštěvu do Humenného. Odbornice na protokol tvrdí, že to sice není faux pas, slovenský prezident se však mohl výjezdu do regionu vzdát, obzvláště pokud jde o premiéra České republiky, se kterou má Slovensko nadstandardní vztahy.

"Naznačuje to, jaké jsou preference prezidenta," řekla ČTK odbornice na protokol, která si nepřála být jmenována. Vysvětlila, že podle diplomatických zvyklostí premiéry a prezidenty cizích států během oficiálních návštěv přijímají všichni tři nejvyšší ústavní činitelé Slovenska, ačkoliv to není podmínkou. "Kdybych pracovala v týmu pana prezidenta, doporučila bych mu, aby návštěvu Humenného odložil a aby raději přijal předsedu vlády sousední země," dodala.

Ani jeden ze státníků nepovažuje tuto záležitost za komplikaci. Topolánek bere jako směrodatnou část svého programu oficiální rozhovor se slovenským ministerským předsedou Robertem Ficem.

Slovenská hlava státu nemá s Topolánkem žádný problém, jeho návštěva však byla připravená příliš narychlo, řekl ČTK mluvčí prezidenta Gašparoviče Marek Trubač. "Původně se počítalo s tím, že český premiér přicestuje na Slovensko až v říjnu. Česká strana věděla, že pan prezident má jiný program," dodal.

Topolánek poznamenal, že se s Gašparovičem setká stejně jako s dalšími prezidenty zemí Visegrádské čtyřky v pátek v Lánech, kam je všechny český prezident Václav Klaus pozval na večeři.

19.9. Šéf Spolkového sněmu nepřímo pro vznik Centra proti vyháněním

Z plánů na vybudování sporného Centra proti vyháněním v Berlíně podle záměru Svazu vyhnanců (BdV) se začíná stávat významné téma politických špiček v Německu. Poté, co v pondělí 18. září podpořila jeho vznik kancléřka Angela Merkelová, se k ní nepřímo připojil také předseda německého Spolkového sněmu Norbert Lammert.

Při zahájení výročního sněmu německých historiků v Kostnici Lammert řekl, že "připomínka osudů milionů Němců odsunutých po druhé světové válce a jejich kulturního dědictví je úkolem celého německého národa".

Vybudování pamětního místa, Centra proti vyháněním, plánuje v metropoli vybudovat kontroverzní BdV, zastřešující organizace Němců vysídlených po válce ze zemí střední a východní Evropy. Podle německých údajů muselo po druhé světové válce opustit své domovy ve východní Evropě přes 12 milionů Němců.

Projekt Centra proti vyháněním bouřlivě odmítá hlavně Polsko, nakloněna mu není ani česká politická reprezentace. Premiér Mirek Topolánek (ODS) označil snahy o vybudování centra za škodlivé.

"Snahy o vybudování takzvaného Centra proti vyháněním považuji za kontraproduktivní, škodící současným česko-německým vztahům, neprospívající evropské integraci ani atmosféře ve střední Evropě," sdělil Topolánek ČTK. Od plánů na vznik Centra se už dříve distancoval i nový ministr zahraničí Alexandr Vondra.

24.9. Topolánek: Počet vojáků v zahraničních misích se nebude snižovat

Česká republika bude podporovat vojenské zahraniční mise minimálně ve stejné míře jako doposud. Při návštěvě české základny v Kosovu to na dotaz ČTK řekl premiér Mirek Topolánek. Prioritou vlády je podle Topolánka stejně jako dosud účast Česka na Balkáně.

Premiér uvedl, že se neočekávají žádné změny v oblasti zahraničních misí. "Máme zájem na tom, abychom plnili své závazky v zahraničí a účastnili se zahraničních misí. Musíme však mít takový počet misí, který jsme schopni utáhnout finančně i z hlediska materiálu, techniky a lidí," řekl. Doplnil, že vláda již zahájila projekt přezbrojování armády.

Ministr obrany Jiří Šedivý, který společně s ministrem zahraničí Alexandrem Vondrou Topolánka doprovázel, řekl, že počet českých vojáků v zahraničí se bude mírně zvyšovat. "Do Afghánistánu vysíláme v lednu malý tým chemiků," uvedl. Pokud bude potřeba, lze podle Topolánka uvažovat i o zvýšení počtu vojáků v Kosovu. "Ale určitě to nebude razantní," zdůraznil.

Premiér uvedl, že je hrdý na to, jak reprezentují vojáci Česko v zahraničí. Příslušníkům armády v kosovské základně předal medaile NATO za účast na zahraniční misi.

Úkolem českých vojáků v misi KFOR je podílet se na udržení bezpečí v oblasti. Kriminalita je totiž podle vojáků největším problémem Kosova. Po návštěvě Kosova se politici přesunuli do Bosny, kde se setkali s příslušníky českého kontingentu v misi ALTHEA.

V misi KFOR je v současné době 450 českých vojáků, v misi ALTHEA v Bosně a Hercegovině je 65 příslušníků armády. Kromě toho má Česká republika své zástupce také v Afghánistánu a Iráku. Celkem v zahraničních misích působí 860 příslušníků armády.

Na zahraniční mise je letos z rozpočtu vyčleněno jeden a půl miliardy korun. Pro příští rok jsou předpokládány náklady 1,8 miliardy korun. Podle návrhu rozpočtu na příští rok se měla částka pro rezort ministerstva obrany snížit o deset procent. Šedivý ČTK řekl, že se mu podařilo peníze do rozpočtu vrátit. "V žádném případě se změny v rozpočtu nedotknou zahraničních misí," zdůraznil.

Čeští vojáci by měli působit ve stejných misích jako doposud. O vyslání příslušníků armády do Libanonu vláda zatím nejednala. Podle Topolánka se však s nějakou větší účastí ČR nepočítá. "Nějakým zásadním způsobem se nebudeme podílet na operaci v Libanonu, protože na to už nemáme prostředky," uvedl.

29.9. Ministerstvo obrany pro zvýšení účasti ČR v afghánské misi NATO

Česko, Slovensko, Kanada, Rumunsko a Dánsko vyjádřily záměr přispět dalšími svými vojáky do mise NATO v Afghánistánu, uvedla agentura Reuters k jednání ministrů obrany 26 členů Severoatlantické aliance ve Slovinsku. Mluvčí českého ministerstva obrany to ČTK ohledně ČR potvrdil s tím, že tento záměr však ještě musí projednat vláda a parlament.

Ministerstvo obrany navrhne vládě a parlamentu, aby se česká účast v afghánské misi NATO zvýšila příští rok ze současných asi 120 až na 200 vojáků, upřesnil mluvčí Andrej Čírtek v telefonickém rozhovoru z Portorože, kde doprovází ministra Jiřího Šedivého na jeho dvoudenním jednání s rezortními kolegy.

O posílení kontingentu NATO v Afghánistánu žádaly hlavně Spojené státy, jejichž síly tvoří jádro mise, která se setkává se silným odporem místních islámských vzbouřenců. Velitelé mise NATO požádali spojence o posilu asi 2500 mužů.

Mluvčí ČTK dále sdělil, že Litva požádala Česko jménem tří pobaltských zemí o vyslání nadzvukových letounů na ochranu jejich vzdušného prostoru. Ministr Šedivý oznámil litevské straně, že by česká armáda tuto dohlížecí a nebojovou leteckou misi v rámci systému vzdušné ochrany NATO mohla vykonávat od roku 2009.

Mise letecké ochrany ze spojeneckých zemí v pobaltských státech je podle českého ministra důkazem, že NATO funguje a že v případě, že někdo potřebuje pomoci, tak

mu spojenci pomohou. "Základem NATO je solidarita," citoval Čírtek ministra Šedivého.

Mluvčí bez upřesnění poznamenal, že náklady na český letecký dohled v Pobaltí by měla nést česká strana, ale že již úspěšně probíhají jednání, aby se na těchto nákladech podíleli i jiní spojenci.

29.9. Gripeny do Pobaltí, české posily do ISAF

Česká republika je připravena vyslat v roce 2009 gripeny na ochranu vzdušného prostoru Pobaltí.

Oznámil to po jednání s litevským protejškem ministr obrany Jiří Šedivý. Sdělil rovněž, že ČR je připravena posílit svůj kontingent v afghánské misi ISAF na 190 vojáků.

Ve dnech 28. až 29. září 2006 se ministr obrany České republiky Jiří Šedivý zúčastnil neformálního zasedání ministrů obrany Severoatlantické aliance ve slovinské Portoroži. Doprovázel ho velvyslanec České republiky při NATO Štefan Füle a náčelník Generálního štábu Armády České republiky armádní generál Pavel Štefka. Tématem zasedání byla zejména operace sil ISAF v Afghánistánu a další mírové mise, kde NATO působí. Dále se ministři obrany věnovali výstavbě sil rychlé reakce NATO (NRF).

V pátek 29. září 2006 zasedala rada NATO-Rusko, kdy se k ministrům obrany NATO připojil i ruský ministr obrany Sergej Ivanov. V Afghánistánu Severoatlantická aliance na základě mandátu Rady bezpečnosti OSN velí silám ISAF, které mají na starosti udržování bezpečnosti a rekonstrukci země.

Ministři obrany se shodli, že bylo dosaženo úspěchu v boji s příslušníky Talibanu a že rekonstrukční aktivity musí pokračovat se zvýšeným úsilím.

Česká republika se podílí na činnosti PRT v severoafghánském Fajzábádu, kde 80 českých vojáků zajišťuje ochranu týmu. Mise ISAF postupně rozšiřuje svoji působnost o další oblasti Afghánistánu.

Ministři obrany se dohodli, že Aliance v příštím roce převezme odpovědnost za zbývající části Afghánistánu. Ministerstvo obrany bude navrhopvat vládě a parlamentu, aby v roce 2007 bylo vysláno do Afghánistánu až 190 českých vojáků. Mělo by se jednat o experty na řízení letového provozu (ČR by měla v prvních čtyřech měsících příštího roku řídit letový provoz na kábulském mezinárodním letišti), pyrotechnický tým, ochrannou jednotku PRT ve Fajzábádu, průzkumnou protichemickou jednotku a tým Vojenské policie na ochranu zvlášt' důležitých osob a objektů.

Ve čtvrtek 28. září 2006 se uskutečnila bilaterální schůzka Jiřího Šedivého s ministrem obrany Litvy Juozasem Olekasem. Litevský ministr požádal jménem všech tří pobaltských států Českou republiku o vyslání nadzvukových letounů k ochraně vzdušného prostoru Pobaltí.

Litva, Lotyšsko a Estonsko nedisponují vlastním nadzvukovým letectvem. Proto se v ochraně vzdušného prostoru střídají letky z různých států NATO. Jiří Šedivý oznámil svému litevskému kolegovi, že ČR je schopna vyslat letouny v roce 2009 a že on osobně tuto misi podporuje.

29.9. Naši vojenští policisté zahájili čtyři nové kurzy pro iráckou policii

Společným utkáním ve volejbale v rámci tělesné přípravy a poslední společnou večeří skončila neformální část předání operačního úkolu mezi 11. a 12. kontingentem Vojenské policie MNF (I) v Iráku.

Střídající 12. kontingent Vojenské policie české armády zahájil svoji činnost na území Iráku už v sobotu 23. září 2006 pod velením podplukovníka Ladislava Tvrdeho a naváže na působení předcházejících jedenácti kontingentů při výcviku místní policie. Mise mezinárodních sil se koná v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1546 a následnými rezolucemi. Jejich hlavním úkolem je přispívat k formování samostatného Iráku bez potřeby budoucí přítomnosti mezinárodních vojenských jednotek. Skupina výcviku otevřela čtyři kurzy pro nové irácké policisty. Místní, vesměs mladí muži, jsou vyučováni a cvičeni v kurzu střeleckém, dopravním, kurzu instruktorů střelecké přípravy a policejních zásahů a kurzu zbrojířů.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

5.9. Země Visegrádské čtyřky chtějí mít větší společný rozpočet

Země Visegrádské čtyřky (V4) plánují dát více peněz do svého společného fondu. Dohodli se na tom ministři zahraničí Česka, Polska, Maďarska a Slovenska při setkání v Bratislavě. Formálně mají navýšení rozpočtu schválit premiéři států V4 v říjnu v Maďarsku. Nový rozpočet by měl činit pět milionů eur (140 milionů korun), letošní byl 3,34 milionu eur.

"Pět milionů eur je určitě částka, s níž se už dá leccos podnikat a ze které lze podpořit množství projektů," řekl po jednání český ministr zahraničí Alexandr Vondra, jehož to byla první zahraniční cesta od pondělního nástupu do čela úřadu.

Z visegrádského fondu chtějí země V4 financovat i stipendia pro studenty z Běloruska a dalších států. Ministři zahraničí zemí V4 zároveň chtějí požádat evropskou komisařku pro zahraniční vztahy Benitu Ferrerovou-Waldnerovou a komisaře pro vzdělání Jána Figela, aby na tato stipendia přispěla i Evropská unie.

Ministři se také shodli na tom, že jejich země chtějí vstoupit do schengenské zóny v plánovaném termínu, tedy v říjnu 2007. Podle polské státní tajemnice ministerstva zahraničí Barbary Tuge-Erecińskiej by jiný termín nebyl přijatelný. Český ministr byl mírnější. "Budeme společně působit takovým směrem, abychom se pokusili toto datum dodržet anebo alespoň postupovat tak, aby vina za jakékoliv posuny nespočívala na bedrech našich čtyř zemí," řekl šéf české diplomacie.

Slovensko neformálně předsedá V4 od července. Na říjnovém setkání premiérů v Maďarsku převezme roční předsednictví od Budapešti formálně. Bratislava chce kromě lepší spolupráce a koordinace zemí V4 také seskupení více zviditelnit na mezinárodní scéně. Slovenský ministr zahraničí Ján Kubiš na briefingu řekl, že V4 by pod slovenským vedením měla působit také na Balkáně a jinde ve východní Evropě a spolupracovat i se severskými a pobaltskými státy.

12.9. ČR zvažuje reakci na požadavek posil do Afghánistánu

Vedení Severoatlantické aliance požádalo členské státy o posílení své mise na jihu Afghánistánu, kde je v sázce budoucnost země. ČTK to potvrdil zástupce českého velvyslance při NATO Jan Michal, podle něhož o reakci České republiky nyní rozhodují vládní úřady v Praze.

Nemáme mandát nic nabízet, ale předali jsme tento apel ministerstvům obrany a zahraničí, kde to je teď předmětem dalších úvah, řekl Michal. Podle něj kromě dalších vojáků chybí NATO i prostředky taktické letecké přepravy.

Podle listu Financial Times se Mezinárodním silám pro podporu bezpečnosti v Afghánistánu (ISAF) nedostává 2500 vojáků, z nichž 1000 tvoří záložní prapor, o který aliance žádala členské státy již před 18 měsíci. Situace v Kandaháru, kde jsou jednotky extremistického hnutí Taliban stále aktivnější, je kritická, podotkl Michal. Podle něj tam jde o budoucnost Afghánistánu a prezidenta Hamída Karzáiho. Afghánistán je nyní pro NATO hlavní operační prioritou, ale v NATO "nikdo nepochybuje o tom, že to aliance nakonec zvládne", dodal.

Pocit naléhavosti situace si z Afghánistánu odnesli i vrchní velitel sil NATO americký generál James Jones a generální tajemník aliance Jaap de Hoop Scheffer.

Hlavním příspěvkem ČR v Afghánistánu je účast na provinčním rekonstrukčním týmu ve Fajzábádu na severu země, další vojáci jsou i v Kábulu. Česká jednotka také převezme koncem roku ochranu místního letiště. Na jihu Afghánistánu působí rovněž česká jednotka o 120 mužích z Prostějova, která je však součástí Američany vedené protiteroristické operace Trvalá svoboda, nikoli ISAF. Obě operace se ovšem do značné míry překrývají.

12.9. Vondra ocenil před cestou do Berlína usmíření Česka a Německa

Český ministr zahraničí Alexandr Vondra považuje česko-německé smíření z mezinárodního hlediska za téměř příkladné. Vondra to řekl v rozhovoru pro vydání německého listu Süddeutsche Zeitung na den 13. září, v němž odmítl jakékoli obavy ze společné minulosti i budoucnosti. Vyjádřil ale pochybnosti o plánech na výstavbu Centra proti vyháněním, které chtějí vybudovat vysídlenecké organizace.

"S ohledem na ohlasy některých našich zahraničních partnerů můžu říct: Představujeme snad dokonce určitý vzor usmíření mezi evropskými národy," citovala dnes agentura DPA předem z rozhovoru. "Jakýkoli strach ze společných dějin, ale ani z budoucnosti není na místě," dodal Vondra, který byl hlavním českým vyjednávačem při přípravě česko-německé deklarace z roku 1997.

Centru proti vyháněním, které chce na památku nucených exodů 20. století v Berlíně vybudovat Svaz vyhnanců (BdV), ale Vondra "nedokázal přijít na chuť". "Není to šťastný krok. Na druhé straně je ale věcí Německa, jak chce reflektovat dějiny 20. století. Neumím si však představit, že by se jakákoli česká vláda mohla podílet na tomto projektu, který je zaměřen především na vnitroněmecké vyrovnání se skutečností," zdůraznil.

Rozhovor se konal před Vondrovou střeďeční cestou do Berlína, první od nástupu do funkce, na poradu šéfů diplomacií zemí EU.

13.9. Ministr Vondra kritizoval v Německu průtahy při rozšiřování Schengenu

Ministr zahraničí Alexandr Vondra si v Berlíně postěžoval svému německému protějšku na průtahy při rozšiřování schengenského prostoru volného pohybu osob. "Nelíbí se nám to, je to pro nás zklamání a považujeme to za nepochopitelné," řekl Vondra před novináři. Dosavadní vysvětlení evropských zemí, podle kterého včasnému rozšíření schengenského prostoru brání technické důvody, je podle něj nedostatečné a neuspokojivé. Jeho německý protějšek Frank-Walter Steinmeier odvětil, že záležitost ještě projedná se spolkovým ministrem vnitra Wolfgangem Schäublem.

Podle plánu Evropské komise měl být systém rozšířen koncem roku 2007, nyní komise přiznává, že přípravy se zpožďují, a zrušení hraničních kontrol i na vnitřních hranicích nových členů EU bude možné nejdříve v roce 2008. Vondra podotkl, že Česko už na počítačový systém SIS 2 vynaložilo spoustu peněz, kromě toho má odklad rozšíření schengenského prostoru i neblahé psychologické důsledky.

Distancoval se také od plánů na vznik Centra proti vyháněním, které chce v Berlíně postavit Svaz vyhnanců na památku nucených exodů 20. století. Centrum vyvolává pobouření především v Polsku, které se obává, že vyhnanci budou akcentovat utrpení Němců odsunutých po válce.

Podle šéfa české diplomacie není stavba centra šťastným krokem a ČR se na něm rozhodně nebude podílet. Vondra ale podotkl, že naštěstí existuje česko-německá deklarace z roku 1997, která říká, že Česko a Německo si vzájemně nebudou vnucovat hodnocení historie. Steinmeier podotkl, že doufá, že se nakonec nalezne společná řeč.

Schengen a Centrum proti vyháněním však byly jedinými mírně kontroverzními tématy setkání, po jehož skončení si oba ministři úroveň vzájemných vztahů velmi pochvalovali. Zdůrazňovali, že spolupráce je tak těsná jako nikdy dříve, a to v politické i hospodářské sféře. Oceňovali i spolupráci v EU, NATO a v krizových oblastech světa. Uvedli, že obě strany budou konzultovat i prohlášení, které chystá Německo na začátek příštího roku v souvislosti s převzetím předsednictví v EU.

Steinmeier ocenil, že Vondrova první bilaterální návštěva vedla již deset dnů po nástupu do funkce právě do Německa. Vondra uvedl, že nynější vztahy mezi ČR a Německem považuje za model vztahů mezi dvěma zeměmi rozdílné velikosti a pohnutých vzájemných dějin. O nové české vládě prohlásil, že bude proevropská, ale bude usilovat o to, aby Evropská unie byla otevřenější a bližší lidem.

Oba ministři se také shodli, že Česko-německý fond budoucnosti by měl pokračovat ve své činnosti i po roce 2007, do něž byl při zakládání koncipován. "Budeme se zasazovat o to, aby byl fond vybaven přiměřenými prostředky," řekl Steinmeier. Podle agentury DPA se v této souvislosti mluví o 20 milionech eur (asi 570 milionů Kč).

Český ministr s úsměvem řekl, že svému protějšku navrhl vytvoření "aliance pro pivo", v níž by se Češi a Němci spojili proti zvýšení daně z piva, kterou navrhuje EU.

14.9. Ministři Regionálního partnerství hovořili o Balkánu i Schengenu

Možnosti pomoci Srbsku, západnímu Balkánu a Ukrajině na cestě do evropských struktur byly hlavní náplní jednání ministrů zahraničí zemí Regionálního partnerství ve Vídni. Český ministr Alexandr Vondra při té příležitosti také znovu projevil nespokojenost s odkladem rozšíření takzvaného schengenského prostoru volného pohybu osob na vnitřních hranicích EU.

Všichni ministři se shodli, že středem zájmu středoevropského regionu je stabilita a demokratický vývoj v Srbsku a na Ukrajině. Podle ministryně hostitelské země Ursuly Plassnikové by se o spolupráci s těmito zeměmi neměli zajímat jen šéfové diplomacií. Těmto zemím je nutné předestřít pozitivní perspektivu přibližování k EU, která musí být "hmatatelná a věrohodná", zdůraznila Plassniková na tiskové konferenci po společném jednání ministrů.

Zemím západního Balkánu by pak podle ní měly státy střední Evropy sdružené v Regionálním partnerství pomoci při rozvíjení vnitřního trhu, občanské společnosti a zlepšování životního prostředí.

Šéf české diplomacie Vondra podobně jako ve středu 13. září v Berlíně ostře kritizoval Brusel za předpokládaný odklad rozšíření schengenského prostoru. "To stávající vysvětlení, které se odvolává na technické záležitosti, zní skutečně neuvěřitelně v éře, kdy létají raketoplány do vesmíru. Že by nebyli schopni připravit počítače tak, aby do několika let fungovaly, se mi zdá jako poněkud chabé vysvětlení," řekl Vondra. Zdůraznil, že definitivní rozhodnutí v této věci ještě nepadlo a měli by o něm jednat na nadcházející schůzce ve finském Tampere ministři vnitra EU. Tam by EU měla zaujmout rozhodující stanovisko. "Chceme vysvětlení a chceme závazný termín, který nebude stále odkládán," dodal Vondra.

Vondra se už ráno sešel v kavárně Griensteidl v centru Vídně se svým srbským protějškem Vukem Draškovičem. "Já Vuka Draškoviče už dlouho znám. Je to srbský politik, který se snaží myslet trochu dopředu," řekl Vondra ČTK. Neformální rozhovor mezi oběma politiky se odvíjel kolem vážnoucích jednání Srbska o přibližování k EU a souvisejících nedořešených otázkách statutu Kosova a spolupráce Bělehradu s mezinárodním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY), prozradil Vondra. "My chceme udělat všechno pro to, abychom Srbsku v této těžké hodině podali pomocnou ruku," dodal.

Vznik Regionálního partnerství (země Visegrádské skupiny + Rakousko a Slovinsko), jehož iniciátorem byla rakouská ministryně zahraničních věcí Benita Ferrerová-Waldnerová, je dáván do souvislosti se složitou situací, do níž se Rakousko dostalo v době, kdy čelilo sankcím EU.

18.9. Tisk: Češi a jejich sympatizanti v USA zahajují kampaň proti vízům

Česká republika chce ve svém úsilí o zrušení vízové povinnosti pro Čechy cestující do Spojených států využít pomoci krajanů v USA. S jejich přispěním chce přesvědčit americké zákonodárce, aby se zasadili o zrušení vízové povinnosti pro Čechy. Informovaly o tom Hospodářské noviny (HN) a Mladá fronta Dnes (MfD).

Česká ambasáda ve Washingtonu podle MfD od 18. září zahajuje mohutnou kampaň. Prostřednictvím spřátelených organizací zašle až statisícům Čechoameričanů žijících v USA dopisy, v nichž je vybídne, aby se obrátili na svého kongresmana a požádali ho, ať se zasadí o zrušení víz pro Čechy. Kampaň pořádá podle HN organizace American Friends of the Czech Republic (Američtí přátelé České republiky). Zatímco Češi i občané většiny nových členských zemí EU při cestách do USA víza potřebují, Američané směřující opačným směrem nikoli.

Text dopisu bude přiložen v obálce a adresátovi bude stačit ho jen podepsat a odeslat. Velvyslanec v USA Petr Kolář k tomu MfD řekl: "Musíme Kongres přesvědčit, že jsme spojenci USA a že pro tuto zemi neznamenejme bezpečnostní riziko... Celkem očekávám, že oslovíme statisíce občanů USA."

Načasování akce prý souvisí s blížícími se listopadovými parlamentními volbami v USA. Ambasáda si slibuje, že kandidáti tak budou výzvám od krajanů přikládat větší váhu.

Podle ministra zahraničí ČR Alexandra Vondry neexistuje žádný důvod, proč by Češi měli mít při cestách do USA jinou pozici než například Němci či Francouzi. HN řekl, že změna může přijít do jednoho až dvou let.

"Neoslovujeme jen Čechoameričany, ale také Američany, kteří mají v Česku podnikatelské zájmy, důležité lidi, kteří mají náklonnost k ČR," řekl HN Peter Rafaeli, viceprezident zmiňované organizace a český honorární konzul ve Filadelfii.

Vondra řekl, že předpokladem úspěchu je spojit se v tlaku s ostatními zeměmi střední Evropy. Plánuje setkání ministrů zahraničí visegrádské čtyřky (ČR, Slovensko, Maďarsko, Polsko) a tří baltských zemí (Estonsko, Litva, Lotyšsko). Na konci září o tom bude hovořit i během pobytu v USA, kde bude na Valném shromáždění OSN. "Je třeba vytvořit koalici, která téma víz ve vztahu ke Spojeným státům vznese jako politickou otázku," řekl HN.

USA tvrdí, že pro zařazení do bezvízového programu musí každý stát splnit určitá kritéria. Jde zejména o to, že nesmí mít víc než tři procenta odmítnutých žádostí o víza. Phil English, republikánský kongresman z Pensylvánie, podle MfD, stanovené podmínky považuje za zastaralé. "Patříte mezi nejlepší spojence ve válce proti teroru. Diskriminuje vás to," řekl English, který nedávno navrhl ČR do bezvízového programu zařadit. Návrh ale neprošel právním výborem Sněmovny reprezentantů.

HN připomínají, že obdobnou kampaň uspořádala stejná organizace v roce 1999 i před hlasováním amerického Senátu o vstupu ČR do NATO. Nadace nyní za finančního přispění ministerstva zahraničí prý nechala vytisknout 7000 kopií čtyřstránkového materiálu, jehož přílohou je i dopis pro kongresmany.

19.9. Česko-rakouská Škola Komenského ve Vídni byla po rekonstrukci opět otevřena

Vídeňská Škola Komenského, na níž se vyučuje v češtině, musela pro velký zájem dokonce řešit problémy s kapacitou. Slavnostně byla otevřena nově zrekonstruovaná budova, do níž se přestěhovala gymnaziální část instituce. Český velvyslanec v Rakousku Rudolf Jindrák při této příležitosti škole předal knihy věnované českým ministerstvem kultury.

Soukromou školu, kterou vlastní vídeňský Český spolek Komenský a na níž působí i čeští a slovenští učitelé, navštěvuje v současnosti na 400 žáků a studentů, řekla ČTK její ředitelka Helena Huberová. Mateřská školka Komenského čítá kolem 80 dětí, na obecnou školu chodí 130 žáků a druhý stupeň navštěvují téměř dvě stovky studentů. K těm patří i 80 gymnazistů, kteří se přestěhovali z nedostačující budovy na náměstí Sebastianplatz ve třetím vídeňském okrsku do nově otevřené budovy v nedaleké ulici Schützengasse. Staronovou budovu školy slavnostně otevřel přestřizžením pásky český velvyslanec Jindrák.

Škola Komenského žije kromě subvencí od rakouské vlády a darů také ze školného. Na průběžné opravy a rekonstrukce přispívá i české ministerstvo zahraničí. Dějiny českého školství ve Vídni sahají až do roku 1872, kdy byl založen Školský spolek Komenský. Jeho cílem bylo prosazení vzdělávání v češtině ve městě s tehdy největší koncentrací Čechů ve světě - na druhém místě bylo Chicago, teprve na třetím byla Praha. Po desetiletí dobročinných sbírek mezi vídeňskými Čechy byla z jejich prostředků roku 1883 postavena první česká škola ve Vídni. Slavná éra českého vídeňského školství se datuje do doby po roce 1930, kdy s podporou československé vlády existovalo ve městě 44 českých školských zařízení od mateřských školek po reálné gymnázium a obchodní školu. Během 2. světové války byl Školský spolek násilně rozpuštěn a jeho jmění zabaveno. Po válce se vídeňští Češi hromadně vraceli do tehdejšího Československa a české školství ve Vídni se redukovalo na dvě a posléze jednu českou menšinovou školu ve Vídni, která přesídlila do navrácené budovy bývalého reálného gymnázia na Sebastianplatzu, kde její větší část působí dosud.

21.9. Noví členové EU chtějí spolu usilovat o bezvízový styk s USA

Nové země Evropské unie ze střední Evropy a Pobaltí budou společně usilovat o dosažení bezvízového styku s USA. Na popud českého ministra zahraničí Alexandra Vondry se v New Yorku dohodli na vytvoření Koalice pro vízovou rovnoprávnost, v jejímž rámci hodlají koordinovat své aktivity.

"Budeme politicky působit na americký Kongres, aby byla odstraněna nespravedlnost ve věci víz," řekl novinářům v New Yorku Vondra. Konkrétně podle něho jde o "mobilizaci všech zájmových skupin, etnických, profesních a dalších, jako to bylo i v dobách, kdy jsme lobboli za přijetí do NATO," uvedl ministr.

Vízovou problematiku označují čeští politici za jeden z mála stinných bodů v jinak vynikajících vztazích se Spojenými státy. Zatímco držitelé pasů nových členů EU při cestách do USA víza potřebují, Američané směřující opačným směrem nikoli. Ministři podle Vondry vyjádřili přesvědčení o nutnosti koordinovat činnosti a strategie ke zrušení víz. Shodli se také, že důležitou roli musí sehrát Evropská unie. Své aktivity proto budou koordinovat nejenom ve Washingtonu, ale také v Bruselu.

Vondra soudí, že vízovou otázku je třeba "posunout na politickou rovinu". Zatím to bylo jen "byrokratické cvičení mezi úředníky ministerstev zahraničních věcí", které, jak řekl, "nepřinášelo žádné plody".

"Je nutné to postavit jako politickou záležitost v našich vztazích," míní ministr. Schůzku označil za "úspěšné vykročení tímto směrem".

"Chceme dát najevo, že jsme spojenci, ale očekáváme také nějakou protihodnotu," řekl novinářům. Zvýšení tlaku je podle něho nejvhodnější v nadcházejících dvou letech, tedy v období mezi kongresovými volbami.

Na Kongres se chtějí nováčci EU soustředit kvůli tomu, že má ve vízových věcech rozhodující slovo. Hledají "přímou linku do Kongresu" pomocí krajanů, byznysmenů a

vlivných institucí a organizací. "Americká administrativa je při komunikaci s Kongresem příliš opatrná," domnívá se ministr.

Vondra nevidí důvody, proč by se na Čechy, Slovaky nebo Poláky mělo v USA pohlížet jinak než na Francouze nebo Němce. "Žádný důvod k rozdílnému pohledu nebo diskriminaci tu neexistuje," prohlásil.

Odlišným přístupem USA k vízovému režimu vůči starým a novým zemím EU se zabývá i Evropská komise. Vondra se ale domnívá, že bruselské možnosti k ovlivnění Kongresu jsou omezené. "Kdybychom nic nečinili a nechali to na EU, nejsem si jist, že výsledků budeme brzy schopni dosáhnout. O principu solidarity se s EU a EK bavíme již léta a výsledky nemáme," řekl.

Koalice pro vízovou rovnoprávnost je podle něho otevřená i dalším zemím EU, pro něž platí vízový režim, tedy Kypru, Maltě a Řecku. Na rozdíl od zemí Visegrádu a Pobaltí ale ministr váhá, zda mají v USA stejně silné zázemí.

Spolupráce s ostatními státy regionu začala už letos v květnu, kdy velvyslanci zemí visegrádské skupiny a pobaltských států zaslali vysvětlující dopisy k vízovému režimu členům Kongresu a řadu z nich pak při osobních jednáních přesvědčovali o potřebě jeho změny.

26.9. Slovensko ještě váhá, zda se otevře Bulharům a Rumunům, Česko se také oficiálně nevyjádřilo

Nová slovenská vláda by měla rozhodnout do konce roku, zda otevře svůj pracovní trh Bulharům a Rumunům. Uvedl to dnes slovenský list Pravda s tím, že výhody a nevýhody tohoto kroku stále ještě analyzují ministerstva práce a zahraničních věcí. Londýn dnes oznámil, že jen velmi postupně otevře britský pracovní trh občanům Bulharska a Rumunska, které se podle všeho stanou novými členy Evropské unie v lednu příštího roku.

"Byli jsme pro otevření pracovního trhu. Výhody jsou silnější než nevýhody," uvedl o postoji předchozí vlády bývalý státní tajemník ministerstva práce Miroslav Beblavý. Slovensko si vždy stěžovalo, že většina "starých" členů EU neotevřela své pracovní trhy nováčkům hned v roce 2004, a proto by bylo "pokrytecké", kdyby se Slovensko nyní zachovalo stejně, vysvětlil. Ze stejného důvodu během loňské návštěvy Sofie podpořil otevření pracovního trhu i prezident Ivan Gašparovič. "Je nepravděpodobné, že by na Slovensko přišly zástupy pracovníků z Bulharska a Rumunska. Kvůli neznalosti jazyka by většinou dělali nekvalifikované práce, za něž nejsou lákavé platy," uvedl Beblavý a usoudil, že Bulhaři a Rumuni budou mít zájem spíše o západní Evropu.

Praha, usilující o liberalizaci pracovního trhu u západních sousedů, dávala najevo, že se před Bulhary a Rumuny neuzavře, oficiální rozhodnutí však nepadlo. "Vláda o tom ještě nejednala, ale zřejmě necháme náš trh otevřený," uvedl 26. září v Lidových novinách ministr zahraničí Alexandr Vondra. Opačné rozhodnutí by podle eurokomisaře pro zaměstnanost a sociální věci Vladimíra Špidly ohrozilo důvěryhodnost České republiky.

Avšak Británie, která byla se Švédskem a Irskem jednou ze třech zemí EU, které nekladly žádné překážky k příchodu pracovníků z Česka, Slovenska a dalších osmi zemí, které vstoupily 1. května 2004, nehodlá Rumunům a Bulharům volný přístup hned umožnit. Od roku 2004 obdrželo v Británii pracovní povolení přes 420.000 cizinců z nových zemí a Britové již nejsou tak nakloněni volnému příchodu zahraničních pracovních sil.

26.9. Český velvyslanec při EU J. Kohout kritizoval EK kvůli Schengenu a vízům

Z poskytování zavádějících informací České republice i dalším novým členům Evropské unie obvinil podle agentury Reuters Evropskou komisi český velvyslanec při EU Jan Kohout. Kritizoval zároveň komisi za to, že podle jeho názoru neusiluje dostatečně o zrušení americké vízové praxe uplatňované vůči novým členskými zemím unie.

Vysoký český diplomat hovořil o oddálení termínu rozšíření schengenského systému bez hraničních kontrol o nové země a o prosazování toho, aby občané těchto zemí nepotřebovali víza k cestám do USA.

Kohout na briefingu v Bruselu řekl, že EK musí dodržet termín vstupu nových zemí do schengenského systému v říjnu 2007, jinak jí podle něj hrozí ztráta důvěry veřejnosti v nových členských zemích. Odmítl přitom argument komise, že zdržení má technické důvody, a poznamenal, že se jedná o politickou otázku. Podle Kohouta odklad odráží "politické názory v některých členských zemích". "Komise nám mnoho let poskytuje zavádějící informace," citoval českého velvyslance Reuters.

Kohout současně obvinil komisi, že nedrží slovo ohledně slibu vyvíjet tlak na Spojené státy, aby přestaly požadovat víza od občanů nových, převážně východoevropských členských zemí unie. "Komise pro nás dosud moc neudělala ohledně vízové reciprocity. Dostali jsme jen sliby. To samé u Schengenu," uvedl podle agentury Kohout.

"Dva roky jsme byli hodní a spolupracovali jsme. V mnoha otázkách bude česká vláda tvrdší, protože dosavadní výsledky jsou pochybné," zdůraznil v Bruselu český velvyslanec.

Večer agentura AP informovala, že evropský komisař pro spravedlnost, vnitro a bezpečnost Franco Frattini odmítl během projevu na půdě Evropského parlamentu náznaky, že staří členové EU se snaží z politických důvodů blokovat přístup nových členů k schengenskému systému. Frattini zdůraznil, že zpoždění v rozšiřování Schengenu je způsobeno výlučně technickými záležitostmi.

Polská agentura PAP v souvislosti s problémy kolem rozšiřování schengenského prostoru východním směrem informovala, že Polsko a dalších sedm nových členů unie ze střední a východní Evropy se obrátily na Evropskou komisi s požadavkem na finanční krytí nákladů plynoucích z prodlevy. Podle agentury Reuters v dopise Česko, Maďarsko, Polsko, Slovensko a další země žádají, aby unie zvážila, jak se podělit o náklady spojené se zpožděním, které podle nich budou značné. Podle Reuters komise tyto kompenzace nevyloučila. Rozšíření schengenského prostoru volného pohybu osob o nové členy EU, včetně Česka a Slovenska, se plánovalo do října 2007; nyní se spekuluje o termínech v letech 2008 či 2009.

26.9. O zrušení amerických víz pro nováčky EU se snaží i kongresmani (vyjádření velvyslance P. Koláře)

Američtí kongresmani Dennis Kucinich a John Schimkus se obrátí na ministryni zahraničí USA Condoleezza Riceovou s výzvou, aby se administrativa zasadila o zařazení Čechů, Slováků a občanů dalších nových zemí Evropské unie ze střední Evropy a Pobaltí do bezvízového režimu. Členové Kongresu věří, že se k jejich iniciativě připojí i další poslanci a senátoři.

Demokratický poslanec Kucinich na tiskové konferenci ve Washingtonu uvedl, že je třeba přesvědčovat členy Kongresu o tom, že nováčci EU podporují Spojené státy a že pro ně nepředstavují bezpečnostní riziko.

"Nemá to nic společného s terorismem nebo imigrací," prohlásil. "Jde o cestování, byznys a přátelství. Nemůžeme to zastavit a nechat se zatáhnout do záměru vybudovat kolem Spojených států zeď. Nic dobrého by z toho pro nás nevzešlo," řekl Kucinich, jehož předkové přišli do USA z východní Evropy.

Republikán Schimkus s litevskými kořeny ocenil, že nové země EU se snaží naplňovat kritéria vytyčená americkou stranou a týkající se zavádění cestovních pasů s biometrickými údaji či vysvětlovací kampaně, aby jejich občané nepřekračovali povolenou dobu pobytu ve Spojených státech a nepracovali v USA na černo.

"To, že tyto věci postupují kupředu, nám ulehčuje boj za bezvízový režim. Vidíme, že vaše země dosáhly v této oblasti pokroku," řekl novinářům ze středoevropských zemí.

"Vnímáme to tak, že to opravdu není jen náš problém, ale je to i problém Spojených států," řekl český velvyslanec Petr Kolář. "Chceme ho společně řešit s těmi, kteří nám rozumějí a stejně jako my vnímají, že jde o problém strategický pro obě strany," dodal. Za významné označil, že s iniciativou přišli představitelé obou hlavních stran v Kongresu, většinových republikánů i opozičních demokratů.

Podle slovenského velvyslance Rastislava Káčera je na místě trpělivost. "Toto není záležitost, kterou zlomíme jediným dopisem," řekl. Iniciativu ale označil za "jeden z důležitých kroků" na cestě k získání předpokladů pro změnu americké vízové praxe.

Problematika víz získala před listopadovými kongresovými volbami na intenzitě. Nedávno se dohodli ministři zahraničí sedmi nových středoevropských a pobaltských zemí EU na společném postupu při přesvědčování americké strany o nutnosti změny vízové praxe.

Nálada v Kongresu i v americké veřejnosti tomu ale příliš nenahrává. Někteří kongresmani naopak s odkazem na potřebu větší bezpečnosti USA namítají, že by bylo vhodné bezvízový režim omezit.

O prolomení dosavadní vízové praxe se pokusila letos na jaře skupina senátorů, která včlenila do novely imigračního zákona pasáž o možném zrušení víz pro nové země EU. Podmínkám ale vyhovovalo jen Polsko. Zákon i s vízovým dodatkem Senát schválil, ale Sněmovna reprezentantů ho přijala v jiné podobě a jako celek odhlasován nebyl a není pravděpodobné, že se tak stane do voleb.

Tiskové konference na Kapitolu se nezúčastnil žádný americký novinář. Velvyslanec Kolář ale věří, že až se dopis kongresmana Kuciniche zpopularizuje, všimnou si jeho iniciativy a celé vízové otázky i americká média.

26.9. ČR přivítala rozhodnutí EK o rozšíření EU o Bulharsko a Rumunsko

České ministerstvo zahraničí přivítalo rozhodnutí Evropské komise doporučit, aby se Evropská unie k 1. lednu 2007 rozšířila o Bulharsko a Rumunsko. Současně ale vybídlo obě země ke zvýšenému úsilí, aby dohaly zpoždění v některých oblastech. Vyplývá to z prohlášení, které ČTK zaslal tiskový odbor ministerstva.

Ke stanovisku EK se vyjádřily optimisticky i chorvatské úřady, přestože představitelé komise naznačili, že po nadcházejícím přijetí dvou balkánských zemí se další rozšiřování přibrzdí. Záhřeb dal najevo naději, že země se stane členem unie do konce desetiletí, napsala agentura AFP.

Praha uvítala, že monitorovací zpráva, kterou dnes EK zveřejnila, potvrzuje připravenost Bulharska a Rumunska na začlenění do unie k lednu příštího roku. Dokument zdůrazňuje, že Česko vstup obou zemí k tomuto datu dlouhodobě podporuje.

Hlavní vyjednávač chorvatského členství v EU Vladimír Drobnjak adresoval domácí veřejnosti ujištění, že náznaky o zpomalení přijímání dalších zemí do EU "nesmějí dát podnět k pesimismu a ke zpomalení vyjednávacího procesu" Chorvatska s EK.

27.9. Ministr Vondra v OSN kritizoval Kubu, Bělorusko a Barmu za lidská práva

Český ministr zahraničí Alexandr Vondra ve vystoupení v rozpravě Valného shromáždění OSN kritizoval Barmu, Bělorusko a Kubu kvůli porušování lidských práv. Vyjádřil se k terorismu, k chudobě a k jaderným programům Íránu a KLR. Podpořil také kandidaturu lotyšské prezidentky Vairy Vikeové-Freibergové na post generálního tajemníka OSN a potvrdil, že se Praha uchází o křeslo nestálého člena Rady bezpečnosti OSN na období 2008 až 2009.

Podle Vondry je smutnou ironií, že barmská disidentka Do Aun Schan Su Ťij je stále v domácím vězení i 15 let poté, co obdržela Nobelovu cenu za mír. Ministr poukázal i na to, že svět nemůže zůstat v poklidu, když představitelé kubánské demokratické opozice jsou vězněni a označováni za nepřátele státu. Je také třeba vyjádřit solidaritu, když prezidentský kandidát běloruských voleb Aljaksandr Kozulin je odsouzen do vězení za organizování protestů, dodal.

Za vhodnou nástupkyni Kofiho Annana, který ve funkci generálního tajemníka OSN na konci roku končí, označil lotyšskou prezidentku. Její kandidaturu předložily tři pobaltské státy - Lotyšsko, Estonsko a Litva. Podle Vondry jde o kandidátku s výbornými předpoklady. ČR ji podpoří, uvedl s tím, že tento post už dlouho nezastával nikdo z "našeho regionu".

Šéf české diplomacie kritizoval absenci podpory miliardám lidí v rozvojových zemích, kteří trpí hladem a nemocemi. Vyslovil rovněž obavy z terorismu. Za touto hrozbou podle něj často stojí islámští extremisté. Připomněl i nedávné páté výročí od teroristických útoků z 11. září 2001 v USA, při nichž přišlo o život na 3000 lidí. Od atentátů se podle něj svět změnil a je třeba, aby se tomu přizpůsobila i OSN.

Vondra také uvedl, že ČR podporuje, aby byl obchod se zbraněmi pod přísnější kontrolou. Větším nebezpečím podle něj je možné rozšíření zbraní hromadného ničení. Praha podporuje aktivity Rady bezpečnosti OSN vůči KLR a Íránu. Obě země by se měly zřítit všech ambicí v otázce jaderného výzkumu, které by směřovaly mimo využití k mírovým účelům, dodal Vondra.

28.9. Opravu Národní budovy v New Yorku třeba podle Vondry dokončit brzy

Dokončit opravu Národní budovy v New Yorku je potřeba podle českého ministra zahraničí Alexandra Vondry co nejdříve. "Každý další rok odkladů představuje ztrátu," řekl ČTK.

Nová česká vláda respektuje rozhodnutí své předchůdkyně, že stát vynaloží na rekonstrukci budovy dalších 300 milionů korun. "Věřím, že závazek uchovat budovu pro příští generace převezme každá vláda," prohlásil Vondra, který jako velvyslanec v USA stál před několika lety u zrodu myšlenky převzít zchátralou krajanskou budovu do péče státu.

Navýšení rozpočtu schválila vláda Jiřího Paroubka na jednom ze svých posledních zasedání letos 30. srpna. Náklady na obnovu budovy z roku 1897, kterou zakoupil před pěti lety stát od krajanské organizace za jeden dolar, mohou dosáhnout až 730 milionů korun. Původní předpoklad činil 245 milionů, po zvýšení v roce 2004 byla částka stanovena na 450 milionů korun.

Spolu s růstem nákladů se oddaluje i termín dokončení stavby započaté v roce 2003. Minulé vedení ministerstva zahraničí koncem srpna uvedlo, že do závěru letošního roku, jak uložilo vládní usnesení, se oprava nestihne.

Vondra s odkazem na pouhé tři týdny ve funkci zatím o termínu spekulovat nechce. Vyžádá si ale podrobnější analýzu nákladů a konečné podoby provozu budovy. "Z toho může pak vzejít představa, kdy to začne fungovat v celku," dodal.

Rekonstrukci po celou dobu provází řada problémů, mimo jiné havárie v sousedním domě. Náklady se zvýšily i proto, že podle místních zákonů nemohou práce vykonávat čeští dodavatelé, ale musely být najaty podstatně dražší americké firmy. Na zdržení stavby se podepsaly i právní nejasnosti a soudní pře vyvolaná částí nespokojené krajanské komunity, která prodej budovy neschvalovala.

Podle Vondry zřejmě nebyla na začátku doceněna "složitost a komplexnost" rekonstrukce. "Budu chtít vědět, kde jsou stropy finančních nákladů, protože nemohou být neomezené," uvedl. Uvažuje o tom, že utvoří tým, který se k dokončení stavby "postaví maximálně profesionálně".

Za nejlepší cestu k dokončení projektu považuje spolupráci se soukromým sektorem. Restaurace a velký společenský sál, které budou vedle generálního konzulátu a Českého centra v budově fungovat, by měly být postaveny na komerčním základě. "Je v zájmu provozu celé budovy, aby (restaurace a sál) byly maximálně využity a ta investice byla nějakým způsobem návratná," řekl ministr o největší státní investiční akci v zahraničí.

V Národní budově bylo zatím uvedeno do provozu poschodí, které mají podle kupní smlouvy k dispozici za symbolický dolar ročně krajané. Dokončena je také fasáda a vnitřní hrubá stavba. Na řadu by měly přijít interiéry dalších tří poschodí. K tomu je ovšem třeba přesně určit, k jakému účelu se budou prostory využívat. Podle různých zdrojů ale v tomto ohledu ještě není zcela jasno.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

6.9. Šéf ruské armády varuje před protiraketovou základnou USA v ČR, české veřejné mínění se k ní většinou staví také nepříznivě

Náčelník ruského generálního štábu Jurij Balujevskij v polském tisku napadl americké záměry vybudovat ve střední Evropě, buď v Polsku či České republice, protiraketovou základnu. Takový krok by podle ruského generála mohl změnit postoj Moskvy a rozpoutat nové závody ve zbrojení.

"Umístění systému americké protiraketové obrany (u ruských hranic) by mohlo roztočit novou spirálu zbrojení a odčerpat obrovské zdroje od řešení množství problémů, a to nejen Ruska či USA, ale i dalších zemí," uvedl Balujevskij v článku otištěném v dnešním vydání polských novin Dziennik.

Polsko a ČR figurují v úvahách Pentagonu na umístění protiraketové základny v Evropě, která by podle Američanů měla chránit USA a evropské spojence před případnými nepřátelskými raketami, odpálenými z Íránu či Severní Koreje. Základna by měla zahrnovat dvě části: raketovou se zhruba desítkou střel a radarovou. Není vyloučeno, že by jedna z nich mohla být v Česku a druhá v Polsku. Podle neoficiálních informací by se Američané měli rozhodnout do konce září.

Veřejné mínění v Polsku i Česku se podle průzkumů staví k základně nepříznivě. Americké velvyslanectví proto před časem umístilo na svou internetovou stránku vysvětlení o potřebě obrany před balistickými střelami (http://czech.prague.usembassy.gov/missile_defense.html).

Americké ujišťování, že systém by měl chránit před iránskými a korejskými raketami a že by neměl být zaměřen proti Rusku, však generál Balujevskij odmítl jako "silně zavádějící", protože ani Teherán, ani Pchjongjang nejsou s to vyvinout střely dalekého doletu. Americký systém je podle generála zaměřen spíše proti Rusku či Číně, které naopak těmito vojenskými schopnostmi reálně disponují.

7.9. Na Ground Zero pomáhaly po 11. září 2001 záchranářům modely krajana Jiřího Boudníka

Nyní, pět let poté, má šestatřicetiletý Čech, který v New Yorku žije od jara 1989, na místě tragédie smíšené dojmy. Vypráví o "pocitu absolutní bezmoci" a hrůzách, které v prvních dnech po teroristických útocích na zbořeništi zažil. Na druhou stranu ho obyčejně lidsky štvou zástupy turistů, snad až příliš na odiv vystavované hrdinství záchranářů a byznys, jehož se ihned po tragédii chytly stavební a rekonstrukční společnosti.

Jiří Boudník, rodák z Plzně, který s rodinou emigroval v roce 1987 přes Jugoslávii do Rakouska a poté zakotvil v New Yorku, si pamatuje na osudné chvíle 11. září 2001 minutu po minutě. Když tehdy ráno zjistil, co se stalo, běžel se stavařskou přilbou, baterkou a malým rádiem varovat lidi u WTC, že se mrakodrapy mohou zřítit. Jako vystudovaný stavař a architekt vytušil, že konstrukce budov nemusí náraz letadly vydržet. Jeho obavy se naplnily ale dříve, než na místo dorazil.

Ten den se ke Dvojčatům už nedostal, podařilo se mu to až nazítří. Nejdříve pomáhal, kde se dalo. Brzy si ale uvědomil, že záchranářům scházejí plány zřícených budov a jejich okolí. Jako odborník věděl, že pokud lidé uvnitř přežili, pak jedině na schodištích a ve výtahových šachtách. Archiv s nákresey ale vzal zcela za své při neštěstí.

Podařilo se mu plány sehnat jinde, udělal několik kopií a ty předal na velitelství hasičům, policii, FBI a CIA. Sehnal i profesionální protiprachové masky a amatérské vysílačky, aby se mohly týmy statiků, s nimiž pak spolupracoval, navzájem domlouvat. Boudník přišel na nápad vytvořit plastický model ruin s přesnými popisy.

Pracoval den a dvě noci a týden po tragédii ho přinesl na Ground Zero. Později získal přístup k ještě podrobnějším plánům a vypracoval trojrozměrný počítačový model, který byl využíván při demoličních pracích. Nakonec se studenty architektury vysoké školy Cooper Union sestavil rozkládací model podzemních podlaží WTC z plexiskla, který pomohl při zvažování kroků, jak postupovat, aby Ground Zero nezatopila řeka Hudson.

Po 11. září 2001 se podle něho situace ve Spojených státech zhoršila. "Vláda využila boj proti terorismu k utažení smyčky kolem společnosti, jako záminku, jak ubrat na individuálních svobodách. Našli si na lidi nového bubáka - dřív to byl komunismus, dnes terorismus," říká rozhodně. Na válce proti terorismu podle něho především vydělaly firmy zabývající se ochranou bezpečnosti, ale i pojišťovny se svými protiteroristickými příplatky a řada dalších společností. "Terorismus, Irák, Libanon - to vše zvyšuje pocit nebezpečí, a to vládě i firmám vyhovuje," soudí Boudník.

Nelituje, že za pomoc před pěti lety nedostal žádné vyznamenání a že není oficiálním hostem při pietách. Oceněním pro něho bylo, že mu před čtyřmi roky věnovala pořad americká televize ABC. A také že při prvním výročí mohl po výstavě v kostele sv. Pavla, který po osm měsíců sloužil záchranářům jako útočiště, provázet tehdejšího prezidenta Václava Havla a bývalého newyorského starostu Rudolpha Giulianiho.

12.9. Do Irska přichází rekordně přistěhovalců, hlavně z nových zemí EU, včetně Česka

Do Irska přišel v posledním roce rekordní počet přistěhovalců, především z nových členských zemí Evropské unie včetně České republiky. Uvedl to irský statistický úřad (CSO).

Od dubna 2005 do dubna 2006 dorazilo do Irska 86.900 imigrantů. To je nejvíce od roku 1987, kdy statistici začali přistěhovalectví sledovat. Téměř polovina všech imigrantů, 43 procent, jsou občané deseti nových členských zemí Evropské unie. Údaje pro jednotlivé země CSO nezveřejnil. Uvedl jen, že nejvíce přijelo do Irska Poláků (26 procent). Podle statistik irského ministerstva sociálních věcí z letošního května pracuje v Irsku asi 9000 Čechů a 17.000 Slováků. V tomto počtu ale nejsou zahrnuti ti, kteří nepožádali o povinnou registraci, ti, kteří po registraci Irsko opustili a rodinní příslušníci zaměstnanců.

12.9. ADRA v Keni otevřela zdravotnické středisko

V západní oblasti Keni ve vesnici Itibo byla slavnostně otevřena první část zdravotnického zařízení, jehož rekonstrukci od června tohoto roku spolu s místními dělníky realizovali dva dobrovolní spolupracovníci humanitární organizace ADRA, pardubičtí zdravotníci Aleš Bárta a Bc. Milena Kalhousová. V první části rekonstrukce byl opraven a zařízen domek pro personál a místní sestru a ambulance. Důležitým počinem bylo vybudování studně a zakoupení terénního auta, které nejprve poslouží pro svoz materiálu a po celkovém dokončení stavebních úprav bude přebudováno na sanitku. Podle slov koordinátorky projektu Ireny Kalhousové ADRA na rekonstrukci zchátralého zdravotnického střediska dosud vynaložila více než milion tři sta korun. Zástupci místní vlády a samosprávy děkovali za spolupráci a vyjádřili vděčnost za její pokračování.

Slavnostního otevření se zúčastnil také student olomoucké univerzity a dobrovolný spolupracovník Adry František Ježek a režisér České televize Milan Růžička, ml., který o obětavé práci Čechů zpracuje televizní dokument.

22.9. V české a slovenské škole v New Yorku začal nový školní rok

V české a slovenské škole v New Yorku začal nový školní rok. Po následujících osm měsíců se bude každý pátek v podvečer na dvě hodiny scházet v budově krajského spolku ve čtvrti Astoria pět desítek českých a slovenských žáků, aby se zdokonalili v češtině nebo slovenštině a učili se číst a psát v jazyce svých rodičů.

Škola v Astorii má bezmála devadesátiletou tradici, i když s přestávkou v osmdesátých letech. Dnes do ní docházejí hlavně děti ze smíšených manželství nebo děti českých a slovenských rodičů, kteří ve Spojených státech dlouhodobě žijí. Letos do školy ale zapsal své dítě i americký pár, který chce, aby se jejich potomek od malička učil cizím jazykům. Zájem o školu roste i mezi dospělými, kteří sice mají české nebo slovenské kořeny, ale řeč už neovládají. Proto krajané uvažují i o otevření třídy pro dospělé.

Náklady zhruba 30.000 dolarů ročně hradí krajská organizace Bohemian Citizen's Benevolent Society, řekla ČTK pokladnice spolku Libuše Králová. Peníze čerpají krajané z provozování vlastního baru a populární zahravní restaurace. "Spolek byl založen proto, abychom tu měli českou školu a abychom propagovali českou kulturu," připomněla Králová.

Před dvěma lety dostala škola také finanční dar od českých senátorů ve výši asi 3000 dolarů, za nějž nakoupila učebnice a pomůcky pro loňský školní rok. "Víc nám pomáhá zdejší krajská komunita a rodiče žáků," říká učitelka české jednotřídky Blanka Silvesterová.

Tanec a hudebně-pohybová výchova jsou v Astorii významnou součástí výuky. Děti ze slovenské i české třídy společně nacvičují lidové tance, které pak předvádějí na školních besídkách nebo na vystoupeních na krajských slavnostech či třeba pro newyorské České centrum.

Budova známá jako Bohemian Hall s nápisem Český domov nad vchodem byla postavena ve druhém desetiletí minulého století z drobných příspěvků krajanů. Později byla rozšířená o sokolovnu, bar a o zahravní restauraci. Po desetiletí se v ní odehrával čilý spolkový život, krajané se v ní scházeli na slavnostech či tam hráli divadlo. Dnes si její prostory půjčují další organizace, a nájem je tak dalším zdrojem příjmů do spolkové pokladny. Před čtyřmi lety pak byla podle Janette Parvakisové poprvé otevřena slovenská třída.

22.9. Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů ocenil významné zahraniční Češky

V rámci Týdne zahraničních Čechů, který se konal v Praze ve dnech 18. - 22. 9. 2006, pořádal Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů ve dnech 21. - 22. září 2006 akci „Významná česká žena ve světě“. Projekt byl pořádán ve spolupráci se Senátem Parlamentu ČR a ocenění ženám - zahraničním Češkám bylo předáno v Hlavním sále Valdštejnského paláce 22. září.

Oceněnými pro rok 2006 byly:

Madeleine K. Albright, USA, bývalá ministryně zahraničních věcí USA

Dolores Ljiljana Bača Arambašič, Brazílie, podporovatelka česko – brazilských kulturních vztahů (vnučka Jana A. Bati)

Stephanie Griffith Jones, Velká Británie, světově uznávaná odbornice na finančnictví a bankovníctví (mj. nejbližší příbuzná Franze Kafky)

Rut Kohn, Německo, vynikající česká malířka a ilustrátorka

Olga Machoňová Pavlů, Švýcarsko, vynikající a několikanásobně oceněná česká dirigentka

MUDr. Eva Siracká, Slovensko, zakladatelka Ligy proti rakovině, jedna z 65 nejvýznamnějších lékařů světa roku 2005 (Caring Physicians of the World 2005)
Ivana Trumpová, USA, světově proslulá podnikatelka.

23.9. Havel převzal v Pasově cenu za porozumění mezi národy

Bývalý prezident Václav Havel obdržel v německém Pasově cenu za porozumění mezi národy Lidé v Evropě udělovanou tamním mediálním koncernem Verlagsgruppe Passau. Informovala o tom agentura DPA, podle které společně s Havlem převzala ocenění také bývalá ministryně zahraničí Spojených států Madeleine Albrightová. Cena je určena osobnostem, které významným způsobem přispěly k rozvoji demokracie, dodržování lidských práv a porozumění mezi národy.

Prvním laureátem tohoto ocenění se stal loni bývalý izraelský premiér a nositel Nobelovy ceny za mír Šimon Peres.

Pražská rodačka Albrightová v Pasově v diskusi na téma Ochrana lidských práv - klíč ke světovému míru a svobodě vyzdvihla zvláštní úlohu USA v mezinárodní kontrole dodržování lidských práv. Zdůraznila však, že ani největší světová velmoc nemá v této oblasti právo na výjimky a musí se bezvýhradně podřídit nařizením Rady OSN pro lidská práva ohledně zákazu mučení zajatců. Spisovatel a někdejší disident Havel zase hovořil o potřebě trpělivosti a určité shovívavosti s vývojem demokracie v zemích bývalého východního bloku, odkud eventuálně mohou znít určité tóny "nacionalisticky a populisticky." Tyto tendence však nemohou demokratické vztahy změnit či ohrozit, prohlásil Havel. Současně vyzval k solidaritě s národy, u kterých jsou lidská práva ještě stále pošlapávána.

Předseda Evropského parlamentu Josep Borrell řekl, že Evropská unie a její rozšiřování o země bývalého východního bloku znamenají velký krok pro rozvoj demokracie a lidských práv. Jejich ochrana podle něj patří k nejvýznamnějším bodům zahraniční politiky EU.

Společnost Verlagsgruppe Passau se svými 24 deníky, 20 týdeníky a pěti televizními magazíny vycházejícími ve 3,3 milionu exemplářů v Německu, Česku, Polsku a na Slovensku patří k největším vydavatelům regionálních periodik v Evropě.

24.9. Václav Havel převzal v Řezně cenu za porozumění mezi národy

Bývalý prezident Václav Havel dnes v německém Řezně převzal ocenění za porozumění mezi národy. Cena mu byla udělena za jeho dlouhodobé snahy o usmíření mezi Čechy a Němci a za přínos pro obnovu Evropy, uvedla agentura DPA. Starosta bavorského města Hans Schaidinger, který mu na radnici ocenění předal, vyzdvihl zejména vliv Havlových myšlenek na mladou generaci a jeho zásluhy o porozumění mezi Čechy a Němci. "Mosty, které jste vytvořil, zůstanou i v budoucnu plodnými mosty," prohlásil starosta na adresu oceněného.

Předseda spolkového sněmu Norbert Lambert při slavnostním aktu označil Havlův život za spojník mezi omyly minulosti a normalitou dnešní Evropy. "Život a práce Václava Havla si zaslouží každé ocenění," dodal Lambert.

Město Řezno začalo cenu udělovat před jedenácti lety. Je určena osobnostem, které se výrazným způsobem zasloužily o překonávání protikladů a hranic. Václav Havel je teprve jejím třetím nositelem. Před ním ji získal bývalý starosta německých Brém Hans Koschnick v roce 2004 a bývalý polský ministr zahraničí Wladyslaw Bartoszewski v roce 1995. Ocenění je dotováno částkou 15.000 eur (425.000 korun).

25.9. Rakouští odpůrci Temelína pohrozili blokádami hranice do ČR (reakce mluvčího temelínské elektrárny)

Honorakouští odpůrci Jaderné elektrárny Temelín v hraniční obci Wulowitz pohrozili opakovanými blokádami česko-rakouské hranice, pokud v zařízení nastane další porucha. Protestní akce, která začala zvukem výstražné sirény, trvala necelou hodinu a provoz na hranici neomezila.

Několik desítek metrů za hraničním přechodem Dolní Dvořiště-Wulowitz se sešlo na 20 odpůrců jihočeské jaderné elektrárny. Na krajnici silnice zaparkovali pět traktorů a jeden nákladní vůz se žlutými transparenty Stop Temelín.

"Pokud zůstane četnost poruch v Temelíně stejná jako dosud, je nutno počítat s jednou poruchou měsíčně. Lze vycházet z toho, že jednou měsíčně budou blokovány hranice z Rakouska do ČR," řekl ČTK člen honorakouského sdružení Atomstopp Manfred Doppler.

Vedení temelínské jaderné elektrárny s důvody k blokádam nesouhlasí. Mluvčí elektrárny Milan Nebesář dnes ČTK řekl, že ze strany ČEZ je dohoda z Melku plněna. "Stav plnění je předmětem pravidelných jednání expertů." připomněl.

Předseda české občanské iniciativy pro životní prostředí Pavel Vlček, který se protestu zúčastnil, ČTK ale řekl, že čeští ekologové při případných blokáдах nebudou pomáhat. S důvody těchto protestů však souhlasí, na problémy v Temelíně je podle něho třeba stále upozorňovat a požadovat všechny informace.

Naposledy Rakušané zablokovali hranici do Česka asi před půl rokem. Traktory blokovaly hraniční přechody už v roce 2000, nákladní vůz rakouští aktivisté použili při dvou blokáдах letos v lednu.

Honorakouští odpůrci jaderné energie obviňují rakouského kancléře Wolfganga Schüssela, že nedokázal prosadit dodatečné bezpečnostní úpravy v české jaderné elektrárně.

28.9. Brno a organizace EKS dostaly od Evropské komise Zlatou hvězdu

Společný projekt Brna a anglického Leedsu a také program neziskové organizace Evropská kontaktní skupina v ČR (EKS) zaměřený na přistěhovalkyně do Evropy dostaly dnes v Bruselu cenu Zlatá hvězda, kterým Evropská komise oceňuje občanské aktivity na evropské úrovni.

Komise dala cenu šesti projektům partnerských měst. Leeds a Brno získaly ocenění za společný program školení učitelů, v jehož rámci si obě strany vyměňují zkušenosti.

Dalších pět zlatých hvězd dostaly organizace občanské společnosti. EKS bylo oceněno za dvouletý program z let 2004 až 2005 zaměřený na migrantky nazvaný Ženy pro tolerantní, multikulturní a multináboženskou Evropu. Projekt měl přispět ke zvýšení tolerance k přistěhovalcům a ke zlepšení jejich integrace. Zúčastnilo se ho přes 120 žen z 33 zemí, které dlouhodobě žijí v Evropě - příslušnice etnických menšin, přistěhovalkyně i žadatelky o azyl.

29.9. Vídeňanům "objevovala Česko" pěvkyně Urbanová v rámci prezentací našich krajů

Třídenní prezentace ČR ve Vídni pod heslem "Tschechien neu entdecken" (Znovu objevit Česko) organizovaná vídeňskou pobočkou agentury CzechTourism a Českým centrem na náměstí Am Hof v centru Vídně slavila svůj vrchol vystoupením slavné české sopranistky Evy Urbanové. Koncerty pod širým nebem a dřevěné stánky reprezentující jednotlivé kraje České republiky navštěvují tisícovky Vídeňanů.

Prezentace Česka se totiž koná od 28. září na náměstí Am Hof přímo v centru rakouské metropole.

Vystoupení Urbanové bylo vrcholem přehlídky. V doprovodu pianisty Davida Švece zazpívala árie z klasických českých oper včetně Smetanovy Libuše a Dvořákovy Rusalky. Každý z jejích výstupů ocenili diváci nadšeným potleskem. Už den předtím bylo prostranství před pódiem na náměstí plné posluchačů při vystoupení folkové skupiny Jablkoň.

Během dne se mohli Vídeňané i návštěvníci města na Dunaji seznamovat s typickými "dary české země" i jejími řemeslnými tradicemi. Lákadlem pro návštěvníky byla i každovečerní bohatá tombola. Úspěšní řešitelé vědomostního kvízu o České republice vyhráli třítydenní pobyt pro dvě osoby v jednom z pražských pětihvězdičkových hotelů.

Ředitelka vídeňského CzechTourismu Nora Dolanská odhaduje, že na náměstí Am Hof se přišlo na prezentaci ČR podívat kolem 9000 lidí. "Předčilo to veškerá naše očekávání. Sami Rakušané říkají, že tak dobrou prezentaci tu dlouho žádná země neměla," řekla ČTK.

Cílem údajně dosud největší prezentace České republiky ve Vídni bylo ukázat se rakouským sousedům a odhalit pro ně nečekané zajímavosti z České republiky se zaměřením na potenciální turistické cíle, pamětihodnosti a utajené přírodní krásy, kulinářské speciality i kulturní bohatství všech 14 krajů Česka.

29.9. Havel získal cenu Světového demografického sdružení

Bývalý český prezident Václav Havel se stal letošním laureátem Ceny generací, kterou každoročně uděluje Světové demografické sdružení (WDA). Na svých internetových stránkách to sdělilo sídlo WDA ve švýcarském St. Gallenu.

Porota ocenila kromě Havlových politických a kulturních zásluh i hloubku jeho vnímání a definování civilizačních problémů ve světě. Vyzdvihla také oddanost někdejšího disidenta a poté hlavy českého státu demokracii, lidským právům a individuální odpovědnosti. Označila Havla za velkou morální osobnost.

Havel obdržel cenu v době, kdy v St. Gallenu vyvrcholil třídenní světový kongres WDA o stárnutí a generačních problémech ve světě. Vedení sdružení v tiskovém prohlášení poděkovalo soukromým dárcům, kteří umožnili, aby i letošní držitel Ceny generací obdržel 50.000 švýcarských franků (895.000 korun). Světové demografické sdružení vzniklo koncem 90. let. Jeho hlavním cílem je průběžná výměna názorů a zkušeností s demografickým rozvojem a vztahy mezi generacemi ve světě.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY POSLANECKÁ SNĚMOVNA	4
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	6
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	9
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	21
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	32

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK.

ISSN 1210-5619

Zahraniční politika České republiky – Data.
Vydává odbor zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor Ing. Jan Veselý